

dwars

studentenblad
Universiteit Antwerpen

Nummer 46 - jaargang 7
April 2008
GRATIS

Alain Verschoren als
nieuwe rector

Hoe milieubewust is
de UA?

Supercomputer crasht

De Meeminne
uit de kleren

Josse De Pauw over Hugo Claus

Student, stem en sociabiliteit	3	Editoriaal
Colofon	3	
Strike thrice, strike hard	4	Interview met toekomstig rector Verschoren
Post!	7	Erasmuscolumn
Studentenvertegenwoordiging in de soep	8	VUAS in de clinch met...
Dossier: milieu	10	Het milieu onder de loep
Eigen gelijk eerst	14	De gender-loonkloof
CalcUA niet ingecaluleerd	15	Falende technische voorzieningen beschadigen supercomputer
Onderwijs kort	16	Uit de pers geplukt
Cultuurtips	17	Waarheen in mei?

dwars 46

Cartoon	18	Kleine onzin
U zegt, wij schrijven	18	Collegepraat
SMS	18	Kleine onzin
Linkeroever	19	Centerfold
Geslaagd?	22	Het nieuwe examenreglement
De Meerminne uitgekleeft	24	Waarom het dak binnenkort op uw hoofd valt
Schimmel van stramme voeten wassen	26	Elsschots 'Kaas' in stripvorm
Bouworde op zaken stellen	29	Op vrijwilligerskamp
Schaduw op de democratie	30	Presidentsverkiezingen met Amerikaspecialiste Evita Neefs
Keffer, liegebeest, genie	34	Josse De Pauw over Hugo Claus
Puzzel	38	Win cultuurcheques
Snor van de Maand	39	Met alle Chinezen
Met dank aan	40	Het STIP

4

Eindelijk... een rector

Volgend academiejaar krijgt de UA een nieuwe rector: Alain Verschoren. Onder de Canarische zon vertelt hij over de voorbije verkiezingen en zet hij zijn plannen uiteen voor de nabije toekomst.

10

Dossier milieu

Dat klimaatprobleem, hoe zit dat nu precies? En hoe groot is de ecologische voetafdruk van de UA? En wat kunt u doen om uw eigen voetafdruk wat te verkleinen?

inhoud

30

Schaduw op de democratie in de Verenigde Staten

De Standaard-journaliste Evita Neefs laat haar deskundige licht schijnen op de Amerikaanse presidentsverkiezingen.

Drukkerij Wilda nv

Bisschoppenhoflaan 216 • 2100 Deurne
 Tel.: 03 324 12 07 • Fax: 03 324 07 37
 E-mail: wilda@skynet.be
www.wilda.be

Hét adres voor al uw drukwerk

Tijdschriften • Brochures
 Folders • Affiches
 Flyers • Boeken
 Handelsdrukwerk in kleine en grote oplages
 Snelle leveringstermijnen

JONAS VINCKEN

De sociale stem van de student

editoriaal

De Sociale Raad van de UA is officieel belast met alle sociale studentenvoorzieningen: huisvesting, psychosociale begeleiding, resto's ... Dat zijn slechts enkele voorbeelden. Als het erop aankomt de financiële en andere drempels tot het hoger onderwijs weg te werken - een streven waar de UA expliciet achter staat - speelt deze raad dus een cruciale rol. De Sociale Raad is echter, met de woorden van onze Studentenraadvoorzitter, een lege doos. En dat is jammer, des te meer omdat de Sociale Raad voor de helft bestaat uit vertegenwoordigers van de Verenigde UA-Studenten (VUAS) en de studenten dus heel wat zouden kunnen bereiken.

De kans om een stempel te drukken op het sociale beleid van de UA wordt dus niet benut door onze studentenvertegenwoordigers: zelf nemen ze weinig initiatief, zeker als je het vergelijkt met de situatie aan andere universiteiten. Daar zijn de sociale raden er in het verleden vaak in geslaagd om zwaar te wegen op de begroting, verhogingen van de kamerprijzen tegen te houden of de sociale toelagen voor mindergegoede studenten te verhogen. Wat onze studentenvertegenwoordigers in de Sociale Raad binnenhalen, is daartegenover slechts een peulschil: zo komen er bijvoorbeeld een aantal extra computers op de Stadscampus terwijl de prijzen voor huisvesting, voedsel en gezondheidszorg blijven stijgen. VUAS schijnt tevens alle maat-

schappelijke verantwoordelijkheid te ontlopen. Sora (de Leuvense Sociale Raad) voerde enkele jaren geleden nog heftig actie om condooms op te nemen in de kotkit, maar niets van dat in Antwerpen: VUAS veegde het voorstel om condoomautomaten op de Stadscampus te plaatsen van tafel.

Of zulke conservatieve beslissingen op veel steun bij de studenten kunnen rekenen, is echter niet duidelijk. Zoals wel vaker aan de UA worden de studenten immers niet of amper geïnformeerd over de beslissingen van hun vertegenwoordigers. De vraag is dan ook hoe legitiem die vertegenwoordiging is: aangezien VUAS - de overkoepelende studentenclub - zetelt en niet de democratisch verkozen Studentenraad, kunnen de studenten ook niet zelf beslissen wie hen vertegenwoordigt. Het is dan ook jammer en bepaald ondemocratisch dat de studenten hun vertegenwoordigers niet kunnen beoordelen en desgewenst terechtwijzen.

Toegegeven, we kunnen de huidige studentenvertegenwoordigers - in VUAS, de Studentenraad of elders - weinig verwijten. Aangezien er steevast te weinig kandidaten zijn, zouden we blij moeten zijn dat zij deze taak toch op zich willen nemen. Maar misschien is dat ook weer wat kort door de bocht. Als de studentenvertegenwoordigers die bijvoorbeeld in de Sociale Raad zetelen de studenten beter zouden informeren over hun doen en laten, hun keuzes en wat ze bereiken, zouden de studenten zich meer betrokken voelen bij het beleid. De studenten krijgen dan de mogelijkheid hun vertegenwoordigers te controleren en de vertegenwoordigers zouden er democratische legitimiteit bij winnen.

Colofon

dwars is het studentenblad van de Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten. *dwars* verschijnt maandelijks tijdens het academiejaar en wordt gratis verdeeld op de UA-campussen Drie Eiken, Groenenborger, Middelheim en Stad. Oplage 3.500 exemplaren V.U.: Ciska Hoet, Paardenmarkt 91, bus 1, B-2000 Antwerpen

Hoofdredacteur: Ciska Hoet **Adjunct-hoofdredacteur:** Astrid De Wit **Redactiesecretaris:** Jonas Vincken

Eindredactie: Kirsten Cornelissen, Folker Debusscher (verantwoordelijke), Sarah Van Hoof, Kim Overlaet **Redactie:** Vito Adriaensens, Stijn Cools, Wim Coreynen, Charis De Craene, Yannick Dekeukelaere, Maureen Deurinck, Ward Joppen, Sarah Schrauwen, Sabeth Sniijders, Lies Van Grieken **Fotografie:** Samuel De Wilde, Maxie Eckert, Ward Joppen, Sarah Schrauwen, Jonas Vincken (verantwoordelijke) **Cartoon:** Dimitri Sakelaropolus **Puzzel:** Raf Bock-

landt **Vormgeving:** Ward Joppen (verantwoordelijke), Sarah Schrauwen, Jonas Vincken, Tom Vingerhoets **Drukkerij:** Wilda nv, Deurne **Werken mee aan dit nummer:** Sophie Lemmens, Marianne Hommersom, Robin Thiers, Anneleen Vos

E-mail: dwars@ua.ac.be • Website: www.dwars.ua.ac.be

Redactielokaal en correspondentieadres: *dwars* - studentenblad UA, Paardenmarkt 91, kot 1, B-2000 Antwerpen

Vragen, opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom, alsook lezersbrieven. Anonieme brieven komen echter niet in aanmerking. De redactie behoudt het recht om ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

Strike thrice, strike hard

Interview met toekomstig rector Alain Verschoren

TEKST

ASTRID DE WIT

FOTO'S

MAXIE ECKERT

Op 20 maart viel eindelijk het doek over een uitgerokken verkiezingsstrijd: het pleit werd beslecht in het voordeel van Alain Verschoren die, op een totaal van 478 uitgebrachte stemmen, een luttel 14 stemmen meer kreeg dan zijn tegenkandidaat Dirk Van Dyck. Vanaf volgend academiejaar zal Verschoren aan het roer staan van onze universiteit, maar nu kan hij er nog even tussenuit knijpen. Wanneer we onze toekomstige rector willen interviewen, blijkt die namelijk in Tenerife te vertoeven. Cocktails en rust na die uitputtende verkiezingsweken? Niets van dat: Verschoren geeft op het Canarische eiland een jaarlijkse Erasmuscursus over *quantum computing* en cryptografie en houdt zich daarnaast bezig met twee doctoraatsstudenten die hij naar eigen zeggen schromelijk verwaarloosd heeft de voorbije maanden. Zijn enige vrije momenten brengt hij achter de computer door om *dwars* te woord te staan via e-mail.

“De campagne van mijn tegenkandidaat kwam me soms Amerikaans, opdringerig over.” **“Tijdens verkiezingscampagnes vinden sommigen het nodig kandidaten een bepaald imago aan te meten, of dat nu strookt met de werkelijkheid of niet.”**

De verkiezingsperiode heeft uiteindelijk drie weken langer geduurd dan verwacht. Zijn die extra weken van onzekerheid niet beginnen doorwegen voor u?

ALAIN VERSCHOREN De campagne werd natuurlijk steeds langer en vermoeiender. Anderzijds is de job van rector sowieso zwaar – daar kunnen mijn voorgangers zeker over meespreken. Je moet er dus maar tegen opgewassen zijn. Maar voor de universitaire gemeenschap werd het echt wel tijd dat er eindelijk een resultaat uit de bus kwam: je merkte dat een aantal dingen bleven liggen. Zo was het bijvoorbeeld moeilijk om te overleggen over een decreetswijziging zonder duidelijkheid over wie er nu rector zou worden.

Na uw overwinning heeft u dan ook meteen aangekondigd het kiesreglement te zullen veranderen.

VERSCHOREN We moeten inderdaad ons reglement herbekijken om te vermijden dat de perikelen van de vorige weken zich zouden herhalen. Wellicht kunnen we daar best niet te lang mee wachten en er in *tempore non suspecto* aan beginnen. Het gaat daarbij echter niet alleen over wat er moet gebeuren bij een *ex aequo*, bijvoorbeeld, maar we moeten onder meer ook de mogelijkheid van elektronisch stemmen onderzoeken en het sys-

teem van kiesmannen en -vrouwen evalueren. Het is toch onlogisch dat kieslieden verkozen worden vooraleer de programma's of zelfs de kandidaten bekend zijn, zodat je niet eens weet hoe jouw vertegenwoordiger zal stemmen.

DE SOFTE EN DE BULLEBAK

In de vorige dwars zei u dat u onmiddellijk zou praten met Dirk Van Dyck, mocht u de verkiezingen winnen. Hebben jullie dit gesprek al gehad?

VERSCHOREN Nog niet, daar zal pas

Van Dyck en Cantillon zeer intensief campagne gevoerd door elke dag te e-mailen en kiezers persoonlijk te contacteren, terwijl u zich opvallend gedeisd hield.

VERSCHOREN De campagne van mijn tegenkandidaat kwam me soms Amerikaans, opdringerig over. Toen de eerste mails na de tweede ronde dagelijks begonnen binnen te lopen hebben enkele mensen uit mijn omgeving me erop ge-

verkiezingsronde. Dat had volgens mij veel meer effect.

Hebt u nooit gevreesd dat uw strategie in uw nadeel zou spelen?

zers die niet voor u gestemd hebben of serieus twijfelden, is dat u weliswaar zeer sympathiek bent, maar dat uw beleidsvisie niet heel concreet naar voren komt – een beetje vis noch vlees. Wat

“Het lijkt me logisch dat de vice-rector uit de humane wetenschappen zou komen.”

tijd voor zijn als ik terug ben van Tenerife. Ons programma overlapt in tal van aspecten, maar ik ga ervan uit dat er daarnaast ook nog punten zijn in het programma van Dirk die mijn eigen visie kunnen aanvullen. Zo'n gesprek zou dus zeker nuttig zijn.

U en uw tegenkandidaten Dirk Van Dyck en Bea Cantillon hielden er een totaal verschillende verkiezingscampagne op na. Vooral naar het einde toe hebben

wezen dat ik misschien iets gelijkaardigs moest doen. Ik heb dat echter bewust niet gedaan: men wist en weet waar ik voor sta, en ik heb hier en daar nog ruim de kans gehad om extra toelichting te geven. Na enkele dagen begonnen die mails trouwens heel wat mensen op de zenuwen te werken - aan een universiteit werkt dit soort marketingtechnieken blijkbaar niet. Zelf heb ik me beperkt tot één enkele duidelijke mail, vlak voor de derde

VERSCHOREN Nee, integendeel. Ik had mijn eigen planning vooraf rustig opgesteld en ben daar niet van afgeweken. Dat hoort natuurlijk ook een beetje bij de 'aard van het beestje': ik ben niet zo'n tafelspringer. Ik bereid de dingen liever grondig voor en als ik alles in handen heb, dan is het: *strike once, strike hard*. Anders verlies je toch maar tijd en energie.

Een kritiek die je in de loop van de verkiezingen hoorde van kie-

vindt u van die kritiek?

VERSCHOREN Tijdens verkiezingscampagnes vinden sommigen het nodig kandidaten een bepaald imago aan te meten, of dat nu strookt met de werkelijkheid of niet. Zo kreeg Dirk het etiket 'bullebak' opgekleefd en ikzelf was plots de vriendelijke, maar ietwat softe persoon. Uiteraard ben ik een vriendelijk man, maar wees gerust: de 'ex-rucanen' hebben tijdens de moeilijke fusie- ▶

► periode maar al te goed ervaren dat een vriendelijke rector ook een harde onderhandelaar kan zijn, die waar nodig met de vuist op tafel kan slaan, die moeilijke beslissingen kan en durft nemen, die zijn mensen kan motiveren en op een evenwichtige manier écht leiding kan geven.

VICERECTOR? ASSOCIATIEVOORZITTER?

U hebt al aangekondigd te willen samenwerken met één vicerector, bij voorkeur iemand uit de humane wetenschappen.

VERSCHOREN Het lijkt me inderdaad logisch dat de vicerector uit de humane wetenschappen zou komen en op die manier echt complementair zou zijn aan de rector – zoals jullie weten ben ik zelf een exacte wetenschapper. Ik heb hierover al wat informele contacten gehad, maar eigenlijk kunnen die gesprekken pas grondiger gevoerd worden nu de rector bekend is.

Kunt u al zeggen wie in aanmerking komt?

VERSCHOREN Ik noem voorlopig geen namen. Laten we overigens niet op de zaken vooruitlopen: hoewel er inderdaad heel wat stemmen opgaan voor een ambt van vicerector, is dit

in het huidige decreet niet voorzien. We hebben drie voorzitters van de kerntaakraden (*Joke Denekens, Dirk Van Dyck en Bea Cantillon zijn respectievelijk voorzitter van de departementen Onderwijs, Onderzoek en Wetenschappelijke en Maatschappelijke Dienstverlening, nvdr.*). Via een interne beslissing van de Raad van Bestuur hebben die de toestemming gekregen om de titel van vicerector te dragen – zonder dat daar extra bevoegdhe-

over worden gevoerd. Bovendien moet ook nog bepaald worden hoe en wanneer we die vicerector aanduiden.

Een ander belangrijk figuur is de toekomstige Associatievoorzitter. Hebt u enig zicht op wie dat zou kunnen worden?

VERSCHOREN Voor de Associatievoorzitter geldt eigenlijk hetzelfde als voor de vicerector: er moeten nog veel gesprekken over worden gevoerd. Zoals jullie weten wordt

"Dirk en ik hebben een behoorlijk verschillende visie rond de toekomst van onze Associatie en de rol die de universiteit daarin moet spelen."

den aan gekoppeld werden – maar het huidige decreet maakt geen melding van een 'echte' vicerector, laat staan meerdere vicerectoren. Daar moet dus zeker nog discussie

de Associatievoorzitter niet verkozen maar voorgedragen. Grondig overleg tussen de vijf Associatiepartners is dan ook aangewezen. Op het moment dat deze dwars verschijnt, is dit overleg wellicht al

opgestart.

Nu Bea Cantillon niet meer in de running is, staat de deur open voor gegadigden uit de politiek, naar Gents en Hasselts voorbeeld. Staat u daar om te springen?

VERSCHOREN De voorzitter moet hoe dan ook voor álle partners aanvaardbaar zijn, maar op dit moment is het nog niet duidelijk of hij of zij een academische dan wel bijvoorbeeld een politieke achtergrond moet hebben. De uiteindelijke gegadigde zal in elk geval zijn of haar mannetje moeten kunnen staan naast de voorzitters van de Leuvense en Gentse Associatie.

Wat mijzelf betreft: ik heb me bewust niet gekoppeld aan iemand die voor deze functie aspiraties heeft of had, in de eerste plaats om mijn handen vrij te houden en achteraf niet schatplichtig te zijn. Ik wil de universiteit op een ongebonden manier leiden. Ik wil overigens ook nog opmerken dat Dirk en ik een behoorlijk verschillende visie hebben rond de toekomst van onze Associatie en de rol die de universiteit daarin moet spelen. Dat verschil in opvatting heeft bij de verkiezingen zeker invloed gehad. Het zal je dan ook niet verwonderen dat ik niet geneigd ben een kandidaat te ver-

dedigen die een visie aanhangt in strijd met de mijne en die van mijn kiezers.

Tot slot, het is nog even afwachten voor u effectief rector wordt. Wat doet u zoal in tussentijd?

VERSCHOREN Rector Van Loon blijft sowieso in functie tot het einde van dit academiejaar; ik denk dat hij nadien aan zijn welverdiende sabbatical toe is. In tussentijd zal ik natuurlijk wel al betrokken worden bij discussies rond bijvoorbeeld het nieuwe decreet, de Associatie, de begroting, enzovoort.

Ik zal de volgende weken ook heel wat overleg plegen met alle actoren van onze universitaire gemeenschap – de faculteiten, de departementen en diverse raden en organen. Tijdens de campagne heb ik het al meermaals gezegd: ik wil van de UA een volwaardige, gezonde en productieve kwaliteitsuniversiteit maken, maar – en nu citeer ik mezelf – "dat kan ik alleen maar als iedereen zich daar nadrukkelijk voor inzet!" Dat betekent dat je op de hoogte moet zijn van de individuele aspiraties en verwachtingen, maar ook dat alle deelnemers aan dit project moeten weten wat van hen verwacht wordt. Voor wat hoort wat. ■

Coimbra
PORTUGAL

POST

Dag liefste ijsprinses uit het hoge Noorden!

Hoe zijn de vakantiedagen bij jou verlopen? Pasen is hier nog erg katholiek opgevat, als in één (Goede) week. Coimbra was opeens wel heel erg leeg, nadat al onze erasmusvriendjes ofwel naar huis, ofwel richting Marokko of Spanje vertrokken waren. We hebben dan maar bescheiden van de gelegenheid gebruik gemaakt om het Portugese vasteland te verkennen. Tot in Lissabon en nadien Evora geraken, was een koud kunstje met de hulp (en vooral auto) van een Portugese vriend. Weer naar huis proberen liften bleek iets moeilijker. Zelfs gebaren van automobilisten zijn in het Portugees niet echt verstaanbaar! Maar eind goed, al goed, en we zijn gelukkig heelhuids terug in ons ondertussen geliefde stadje gearriveerd. Daarmee liepen de Portugese vakantiedagen ten einde, maar hier bracht onze anders zo goed verborgen vaderlandsliefde voor één keer redding: in België was de paasvakantie nog maar net begonnen! Zodoende kregen we mama's, papa's, zusjes, broers en nog een zestal Belgische vriendjes en vriendinnetjes over de vloer, allen op zoek naar zon, en ook wel naar hun lang gemiste dochters, zussen en vriendinnen. Ons appartementje werd dus nogal druk bevolkt, tot spijt van onze gloednieuwe Portugese huisgenoot die ook net die week bij ons kwam inwonen. Ondertussen is de rust wedergekeerd in ons midden, de matjes zijn opgerold, het appartement is gekuist en onze dierbaren zijn weer vertrokken... Tijd dus om misschien eens wat schoolwerk te verrichten, en ons weer te mengen tussen de Portugezen. Heb jij trouwens ook het gevoel dat ze altijd merken dat we buitenlanders zijn, al doen we nog zo ons best om ons aan te passen? Dat we de taal niet perfect uitspreken wil ik nog begrijpen (die nasale klanken zijn echt onuitsprekbaar), maar zelfs als we hen gewoon op straat passeren, staart iedereen ons toch net iets te lang aan. Toegegeven, soms kleden we ons ook wel iets lichter dan de natives. Maar zeg nu zelf, 22 graden, volle zon, dat is toch echt wel rokjes-en-topjes-weer? Ik krijg het spontaan nóg warmer als ik de Portugezen in hun zwarte, dikke winterjassen de heuvel zie opwandelen. Ach ja, in België zijn we ook niet veel gewoon. Stiekem ben ik dan toch blij (sorry mams!) dat ik nog niet meteen terug naar huis moet...

Ik duim dat de lente bij jou in Bergen de sneeuw ook doet smelten!

Até logo!

Annelen

Bergen
NOORWEGEN

Kjære Anneleentje, bruinegebakken en wellicht ook al enkele kilo's aangekomen,

Ook hier is de paasvakantie al uitgedoofd, ze is samen met mijn bezoekers en een van mijn maatjes op de gang voorgoed vertrokken. Twee weken met drie vrouwen op één kamer die voor mij alleen soms hopeloos te klein lijkt is duidelijk vermoeiend. Een dag niets doen was zeer welkom en bij nader inzien hoog nodig! Mijn Noors wordt beter en beter terwijl mijn Nederlands zienderogen achteruit gaat. Mijn aanpassingsvermogen ligt redelijk laag, maar ik merk toch duidelijk dat ik die fase voorbij ben, gelukkig maar!

Er werd mij ook meermaals door de vriendinnen gevraagd "hoe een typische Noor er nu uitziet" en nog steeds kan ik het niet zeggen. Maar toen besepte ik dat iemand mij ooit zei dat men in Noorwegen qua mode voor staat op de rest van Europa. Als ik dat mag geloven kom ik terug en zie ik niets anders dan grijze jogging broeken, witte sokken erover en sportschoenen. Maar misschien zijn wij Belgen inderdaad niets gewoon – knipoog.

En ook hier waren de nodige eenaprilgrapjes aanwezig. Zo werd aan de lift aangekondigd dat, die befaamde dinsdag, Lidl - dé trekpleister onder de studenten voor goedkoop voedsel - ging sluiten, waarop vele collega's de grootste rugzak in de kast bovenhaalden om die ter plekke vol te proppen. Ook ik geloofde het, maar was mijn eigen zelve en dus te lui om in de regen tot daar te wandelen. Later op de avond kwam een meisje van de gang met een grote glimlach vragen "of we nog een laatste keer zijn gaan winkelen bij Lidl!". Toen wist ik uiteraard genoeg... Mijn verblijf wordt korter en korter, nog niet zo lang geleden keek ik op tegen de *compulsory essays*, vandaag zijn ze al ingeleverd, en lijken de examens al verschrikkelijk dichtbij. Maar dat weerhoudt ons niet om pret te maken uiteraard! *Last-minute* worden er nog plannen gesmeed om hier of daar naartoe te gaan, er zijn nog zoveel plekken die ik wil bezoeken. Gelukkig zal dit niet mijn enige kans zijn. Wie weet kan ik nog wel een klein Portugees stadje bezoeken. Laat ons zeggen... in juni?

Hopelijk verdwijnen de jassen daar en komen er knappe mannenlijven tevoorschijn!

Fie *

Hommeles in de studentenvertegenwoordiging

VUAS in de clinch met...

Onrustwekkende berichten bereiken de redactie: de UA-studenten zouden in heel wat besturen en raden ten onrechte vertegenwoordigd worden door de Verenigde UA-Studenten (VUAS), de koepel van studentenclubs. Wat meer is: VUAS zou dit ook bijzonder slecht doen. dwars trok op onderzoek en hoorde de hoofdrolspelers. Volgens de voorzitter van de Studentenraad en de woordvoerder van VUAS gaat het slechts om een misverstand. Is alles dan peis en vree, of toch niet helemaal?

De kritiek die uit verschillende hoeken te horen valt, is tweeërlei. Om te beginnen zou VUAS niet het recht hebben in de Sociale Raad en de studentenraad van de Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen (AUHA) te zetelen omdat deze posten aan democratisch verkozen studentenvertegenwoordigers zouden moeten toekomen, met name de Studentenraad. Alle UA-studenten kunnen immers stemmen voor hun vertegenwoordigers en zo de samenstelling van de Studentenraad bepalen. Voor VUAS ligt dit anders: deze koepel bestaat uit afgevaardigden van Unifac en ASK-Stuwer. De studenten hebben hier slechts zeer beperkte inspraak en kunnen enkel jaarlijks

de woordvoerder kiezen: de praesidia stellen maar één kandidaat-woordvoerder voor en de studenten hebben in de verkiezingen slechts de keuze tussen 'voor' of 'tegen'. Men vraagt zich af waarom de VUAS-feestbeesten de studenten vertegenwoordigen als het in de Sociale Raad op huisvesting of studiebegeleiding aankomt, of inzake onderwijs en onderzoek in de associatiestudentenraad. Academische dossiers zouden immers voer voor de democratisch verkozen Studentenraad moeten zijn.

Ten tweede wordt er getwijfeld aan de bekwaamheid van VUAS om de studenten te vertegenwoordigen in deze belangrijke dossiers. VUAS, zo luidt het, is er immers enkel voor studentenclubs en zou zich dan ook beter met kroegentochten en TD's bezighouden.

FEESTBEESTEN OF DOSSIERVRETERS?

"Tja, dat wij ons enkel met feesten bezighouden, is een hardnekkig fabeltje," zegt VUAS-woordvoerder Roel Boons. "We hebben intussen al erg veel ervaring in de studentenvertegenwoordiging. Doordat er bij ons meer continuïteit is dan bij de Studentenraad, hebben we in veel dossiers zelfs meer expertise opgebouwd dan de

■ VUAS-WOORDVOERDER ROEL BOONS

Studentenraad. Bovendien stipuleert het UA-reglement ook dat wij de officiële vertegenwoordigers van de UA-studenten zijn."

"Ik heb mijn capaciteiten tenslotte al bewezen en daardoor het vertrouwen van de studenten gewonnen," besluit Boons. Studenten-

VUAS

De Verenigde UA-Studenten (VUAS) bestaan uit de twee studentenkoepels van onze universiteit: Unifac voor de Stadscampus en ASK-Stuwer voor de buitencampussen. Terwijl de UA-Studentenraad verantwoordelijk is voor de 'institutionele' en academische vertegenwoordiging van de UA-studenten, houdt VUAS zich in principe bezig met het studentenleven voor en na de lessen. VUAS kent ook de subsidies aan de studentenclubs toe en zetelt onder andere in de Sociale Raad en ASRA.

ASRA en AUHA

ASRA staat voor 'Associatie StudentenRaad Antwerpen' en is de officiële studentenvertegenwoordiging in de Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen (AUHA). Zij bestaat uit studentendelegaties van alle associatie-instellingen: Universiteit Antwerpen, Karel de Grote, Hogeschool Antwerpen, Plantijn en de Hogere Zeevaartschool. ASRA adviseert de AUHA bij alle beslissingen waar studenten rechtstreeks of onrechtstreeks belang bij hebben en houdt zo een oogje op de studentvriendelijkheid van het AUHA-beleid. De studenten van de UA hebben hier zes plaatsen, waarvan drie voor de Studentenraad en drie voor VUAS.

De Sociale Raad

De Sociale Raad van onze universiteit buigt zich over alle sociale studentenvoorzieningen van de instelling, gaande van huisvesting en psychosociale studentenbegeleiding tot het subsidiëren van de studentenclubs. In deze raad heeft VUAS met zes vertegenwoordigers 50 procent van de stemmen. Er zetelt ook een raadgevend lid – zonder stemrecht – van de UA-Studentenraad.

raadvoorzitter Tytgat vult aan: "Sowieso heeft de Sociale Raad weinig reden van bestaan. Die raad komt slechts één keer per jaar samen en er wordt amper iets beslist. De meeste dossiers passeren daarna nog langs de Studentenraad, waar wij wel onze invloed hebben."

Een andere klacht luidt dat de vertegenwoordiging in de Sociale Raad weinig democratische legitimiteit heeft. De doorsnee student wordt immers niet geïnformeerd over de beslissingen van zijn vertegenwoordigers en zo worden er al eens twijfelachtige keuzes gemaakt. De studenten in de Leuvense Sociale Raad vochten destijds voor condoomautomaten in de gebouwen van de K.U.Leuven, maar op de Antwerpse Stadscampus staan er nog steeds geen. Nadat de meeste betrokkenen in de Sociale Raad van de UA hun fiat gegeven hadden, werd dit voorstel immers weggestemd door VUAS-vertegenwoordigers die hier naar eigen

zeggen de noodzaak niet van inzagen. "Zelf was ik er toen nog niet bij," zegt VUAS-woordvoerder Boons, "maar dat was nu eenmaal de beslissing van de toenmalige VUAS-vertegenwoordigers. VUAS kreeg de bevoegdheid om te stemmen, dus ligt de beslissing ook bij VUAS."

"We kunnen in de Sociale Raad ook heel wat bereiken," vervolgt Boons, "zo hebben we er recent voor kunnen zorgen dat er meer computers op de Stadscampus komen: in de Agora en in de bib."

ASSOCIATIEVERTEGENWOORDIGING

Een aantal betrokkenen binnen en buiten onze universiteit vroeg zich eveneens af waarom VUAS de helft van de UA-studentendelegatie in de Associatie StudentenRaad Antwerpen (ASRA) uitmaakt. De dossiers op associatieniveau hebben immers erg specifiek met onderwijs- en onderzoeksthe-

ma's te maken, normalerwijs de bevoegdheid van de Studentenraad en niet van VUAS. "Eigenlijk maakt het me niet veel uit," zegt Studentenraadvoorzitter Tytgat. "ASRA is momenteel toch een lege doos. We gaan geen initiatieven nemen om het huidige systeem van vertegenwoordiging te veranderen. Het lijkt ons belangrijker in de eerste plaats aan de functie en de inhoud van ASRA te werken."

"We hebben de steun van de studenten, dat is het belangrijkste," zegt Boons. "Niet democratisch verkozen? Ik ben dat wel. En bovendien kiest VUAS zelf de meest capabele mensen, want dat is wat er echt toe doet."

Navolging in de andere associaties kent dit model echter niet. Korneel Warlop, de voorzitter van de Gentse Associatie Studentenraad (GAST), wil liever geen vertegenwoordigers van de studentenclubs

in zijn rangen: "Ik zie daar absoluut geen inhoudelijke meerwaarde in, integendeel zelfs. Studentenclubs hebben hun eigen, specifieke takenpakket, dat ver van alle associatie- en onderwijsdossiers verwijderd is. De studentenraad wordt democratisch verkozen, studentenclubs niet: als je hen erbij vraagt, waar houdt het dan op?" ■

TEKST: JONAS VINCKEN
FOTO: SAMUEL DE WILDE

WAT DOET DE UA?

Voorbeeldfuncties, intellectuele elites, de hoop van morgen. Er worden al eens hoogdravende termen rondgegooid als men het over de universiteit heeft. En waarom ook niet? Iemand moet de hoop en de mogelijkheid hebben om de problemen die we vandaag creëren morgen op te lossen, waaronder uiteraard ook alle milieuperikelen. Politieke moed is allemaal goed en wel, maar op lange termijn beslissen is nog moeilijker. Het is echter de plicht van een universiteit, en zeker van de UA (omdat het de onze is), om dit niet alleen te proberen, maar ook te doen. Want als de universiteiten hier niet in slagen, van wie verwacht u dan nog enig heil?

In den beginne, toen het weer nog niet bezworen moest

worden met dikke-truien-dagen en onze autoloze zondagen nog een puur economisch motief hadden, was onze universiteit niet één, maar drie. Gespleten op zeer veel niveaus, ook wat betreft milieu. De UA en het RUCA hadden allebei milieucoördinatoren, de Ufsia niet. Bij de eenmaking werden ook de milieudiensten versmolten tot één overkoepelende dienst, die vandaag de dag opereert vanuit Campus Drie Eiken met twee vier-vijfde medewerkers en één voltijdse. Ruim drie mensen dus, wat werkuren betreft.

In eerste instantie houdt de milieudienst zich bezig met het naleven van de wet: de vergunningen voor potentieel gevaarlijke activiteiten, de meting van lucht- en wateremissies om te voorkomen dat vervuilingnormen overschreden worden, of de procedures voor de verwerking

van alle mogelijke afvalstoffen, van papier tot organen. Daarnaast adviseert de dienst ook bij werken en nieuwbouw aan de universiteit, zodat bijvoorbeeld het sanitair op Campus Groenenborger en de vijver op Campus Middeheim nu beide met regenwater zullen worden gevoed. En uiteraard ook nog wat de meesten in een bureaucratie met de regelmaat van de klok moeten doen: rapporten opstellen.

Uit dergelijke rapporten kan er heel wat worden afgeleid: zo produceert de UA per week ongeveer 120m³ restafval, een 70m³ aan weg te gooien papier en karton, ruim 25m³ GFT en net geen 30m³ PMD. Op een universiteit van 13000 personen komt dit ruwweg overeen met 20 dm³ trash per persoon per week. Dit wordt door de Stad opgehaald en verwerkt. Het afval uit de laboratoria wordt door externe

Weer of (vooral) geen weer

ACHTERGROND

U hebt ongetwijfeld al van volgende doemscenario's gehoord: het smelten van de ijskappen, het uitsterven van zeldzame diersoorten, verwoestende zure regen, smog... Hoewel de milieuproblematiek voor ons zorgeloze studenten een ver-van-mijn-bed-show lijkt, is het een zaak die ons allemaal aanbelangt. Om uw feitenkennis hieromtrent bij te schaven,

zet dwars enkele noemenswaardige cijfers op een rijtje.

De klimaatverandering

Global warming: deze verandering van het klimaat is een rechtstreeks gevolg van de oplopende concentraties aan broeikasgassen in onze atmosfeer. Deze gassen laten de zonnestralen van de zon richting aarde door, maar houden de door de aarde teruggekaatste warmte tegen. Dat is dan het befaamde

broeikaseffect.

Sinds het begin van de industrialisatie, omstreeks 1750, is de concentratie aan broeikasgassen sterk toegenomen. Er zijn steeds meer bewijzen dat menselijke activiteiten – zoals ontbossing en het gebruik van fossiele brandstoffen – aan de grondslag liggen van de temperatuurstijging die we de laatste vijftig jaar waarnemen.

Hoewel vast niemand bezwaar

optekent tegen een iets warmer klimaat, heeft een temperatuurverandering van meer dan 2°C toch serieuze gevolgen voor mens en milieu. Men voorspelt dat de globale klimaatverandering nog deze eeuw voor een verhoging van de gemiddelde temperatuur met 1,1° tot 6,4°C zal leiden. Een toe- of afname van de neerslaghoeveelheden naargelang de regio zal op te merken zijn. Het zeeniveau zal bovendien stijgen met 18 tot 59

cm. Enkele te verwachten gevolgen zijn overstromingen, droogtes en verspreiding van ziektes.

In België was 2006 het absolute recordjaar met een gemiddelde jaartemperatuur van 11,4°C. De tien warmste jaren sinds 1833 (het jaar van de eerste weermetingen) situeren zich na 1989, de tien koudste vóór 1888.

Het gat in de ozonlaag

Zo'n ander rampscenario: het gat

► bedrijven opgehaald, waarvan het grootste deel (61%) gerecycleerd wordt, een groot deel verbrand (36%) en wat rest gestort (2,5%). Overkoepelend hierbij is de zogenaamde 'Ladder van Lansink' (genoemd naar de Nederlandse chemicus en politicus Ad Lansink), die een rangorde creëert van de manieren waarop met afval moet worden omgegaan, van preventie, over hergebruik, naar recycling, verbranding en, als laatste redmiddel, storten.

Maar ook het elektriciteits-, gas- en waterverbruik wordt in het oog gehouden. En hoewel er een lichte daling is in het gasverbruik en ook het waterverbruik beter onder controle lijkt (de piek op Groenenborger zal wel iets te maken hebben met de vijver die - door dat ze boven de Craeybeckxtunnel ligt - continu werd

leeggezogen en dan maar met kraantjeswater werd gevuld...), valt vooral de stijging van het elektriciteitsverbruik op CGB op. Ongetwijfeld zit de CalcUA er voor iets tussen, aangezien de koeling hiervan het gemiddelde gezin ver achter zich laat qua energieverlinding (wel, 'achter zich liet' momenteel, zo blijkt op p. 15). We zouden het de prijs van de toekomst kunnen noemen.

De toekomst lijkt op de UA soms echter nog veraf. Zaken als zonnepanelen renderen nu eenmaal niet binnen de termijnen die de universiteit bekijkt als zoets wordt overwogen. Zeker niet met de goedkope tarieven die overheidsinstellingen van Electrabel krijgen. En ja, u kent dat wel, als er geen stimulans is, gebeurt er niet veel. Jammer dan dat de fiets niet de aandacht krijgt die ze verdient. Men kan ondertussen wel op een

groot aantal plaatsen douchen, maar een goed beveiligde fietsenstalling is niet iedereen gegeven, getuige de personeelsleden die hun fietsen in hun kantoor zetten. Niet moeilijk dat 80% van het UA personeel met de auto komt (bij het Zelfstandig Academisch Personeel, i.e. professoren, is dit zelfs 90%!); Jammer ook dat er in de gang en in bureaus soms nog verwarmingen op hun maximum stand gloeien als het buiten niet meer dan fris is. Alsof we maar een beetje pro-forma aanmodderen. Vroeger werden ons vliegende auto's beloofd tegen de 21ste eeuw. Ondertussen lijkt alles waar geen fossiele brandstoffen aan te pas komen even futuristisch, en even onbereikbaar. Misschien, hopelijk, kan de volgende rector zich een breder perspectief permitteren.

► in de ozonlaag. Onze atmosfeer beschermt het leven op aarde door een gedeelte van de schadelijke straling die afkomstig is van de zon tegen te houden. De ozonlaag, die zich in de stratosfeer (tot ±17km boven aardoppervlak) bevindt, houdt het schadelijkste deel van de ultraviolette straling uit zonlicht tegen.

De ozonlaag wordt aangetast door bepaalde drijfgassen, met

name chloorfluorkoolstofverbindingen (CFK's). Ze worden meestal gebruikt als koelmiddel in koel-, vries- en airconditioninginstallaties. Daarnaast zijn de stoffen terug te vinden in schuimen, blusmiddelen, spuitbussen en reinigings-, oplos- en isolatiemiddelen.

De aantasting van de ozonlaag komt het sterkst tot uiting in het ozongat dat elk voorjaar rond september boven de Zuidpool

optreedt. Boven het Noordpoolgebied wordt ook een ozonafname gemeten, maar die is minder sterk. Daarom werd in 1989 het Montreal Protocol opgesteld. Het was echter te verwachten dat het gat niet meteen zou dichtten (het bleef nog tot 2000 groeien) aangezien de drijfgassen al in de ozonlaag zitten.

Milieuvriendelijkheid bij de bevolking

De Belgische huishoudens wor-

den beetje bij beetje milieuvriendelijker. Het aantal huishoudens nam in de periode 1995-2006 toe met 10%. De totale hoeveelheid afval steeg echter sneller dan het aantal huishoudens, met 12,5%. De hoeveelheid restafval daarentegen daalde met 51%. Ook het energieverbruik daalde licht, met 1%. De broeikasgasemissie, die daaraan gekoppeld is, daalde met maar liefst 6,5% tussen 1996 en 2006. Het watergebruik vertoont geen duide-

lijke trend, maar blijft de laatste jaren wel vrij constant.

Het milieu is misschien niet meteen uw grootste zorg, maar we geraken op de goede weg. Bekijk dus zeker de tips van Gaia Jorden op het einde van dit dossier en draag je steentje bij tot een leefbare wereld voor ons nageslacht.

CASE STUDY

het Fenix-project

Na de Luxemburgers zijn de Belgen de grootste papiervreters. Ook op onze universiteit worden ieder academiejaar meer dan vijftig miljoen A4'tjes door de printers gejaagd voor cursussen, kopies, examenpapieren, administratieve documenten, ... In samenwerking met onder andere de Vlaamse Vereniging van Studenten en de Leuvense studentenraad besloot de Bond Beter Leefmilieu tot actie over te gaan. Ze startten het Fenix-project om papier te besparen en meer gerecycleerd papier te gebruiken.

Alle verenigingen die zich inschrijven – studentenvertegenwoordigers, faculteitsclubs of andere studentenverenigingen – gaan akkoord om vier stappen te ondernemen. Ten eerste moeten ze de kopiecenters rond de universiteit zien te overtuigen om geen extra kosten aan te rekenen voor gerecycleerd papier. Tot hiertoe heeft slechts één copycenter zijn deelname toegezegd: Copy Discount in Gent. In onze sinjorenstad is er dus nog werk aan de winkel. Alle ACCO-vestigingen in Vlaanderen drukken nu ook op gerecycleerd papier, maar rekenen de koper hiervoor 3% extra aan.

Verder zullen de deelnemende verenigingen hun docenten proberen te overtuigen om hun cursussen op gerecycleerd papier te drukken, en dan nog het liefst recto verso. De UA-studentenraad vond echter niet dat alle cursusvellen aan weerszijden bedrukt moeten worden: dit hangt af van de cursus in kwestie. Studenten die normaal op de achterkant van de bladzijden notities namen, zouden bij enkelzijdig gedrukte cursussen extra kladpapier moeten gebruiken, wat volgens de studentenraad zeker geen verbetering

zou zijn. Vraag is natuurlijk of het niet verstandiger zou zijn volledig voor recto-versocursussen te opteren en met het bespaarde geld iedere student een kladblok van gerecycleerd papier cadeau te doen.

Daarnaast moeten de verenigingen zoveel mogelijk studenten overtuigen een kijkje te nemen op www.bblv.be/fenix (waar ze, als het even kan, de profieltest in vullen). Tot slot horen de deelnemers nog een ludieke actie op poten te zetten; de ludiekste kan een mooie prijs winnen.

Met een beetje inzet en geluk komt het Fenix-project hopelijk ook in Antwerpen van de grond. Een kritiek zou kunnen zijn dat het allemaal wat vrijblijvend is. In zijn toespraak bij de opening van het academiejaar benadrukte rector Van Loon het belang van duurzame ontwikkeling en voegde er in één adem aan toe dat de UA de boodschap al vele jaren begrepen had. Maar waarom worden er iedere dag dan nog zo veel bladzijden niet-gerecycleerd papier verbruikt op onze universiteit?

Voor meer informatie: zie www.bblv.be/fenix

Wil jouw vereniging zich inschrijven voor het Fenix-project? Surf naar bovenstaande website of mail meteen naar annelies.dhollander@bblv.be

TIP

Veel kopieerapparaten op de UA zijn uitgerust met een gratis scanfunctie. Je kan de ingescande bestanden dan naar jezelf doorsturen: zo help je het milieu én je portefeuille een stuk vooruit.

Papierverbruik in kg per inwoner per jaar

1. Luxemburg 358,3
2. België 353,8
3. Finland 324,4
4. Verenigde Staten 300,6
5. Zweden 255,4

6. Japan 246,8
7. Denemarken 245,8
8. Oostenrijk 244,7
9. Verenigde Arabische Emiraten 235,9
10. Duitsland 232,7

Cijfers van Cobelpa uit 2005.

DE KLEUR VAN GRAS

Omdat de aarde elk moment een beetje gered kan worden, volgen we gedurende één dag een groene studente: Gaia Jorden. Aan de hand van tips laat zij ons zien hoe verstandig omgesprongen kan worden met onze natuurlijke rijkdom. "Misschien krijg je de indruk dat milieubewustzijn veel van je vraagt, maar het is een kwestie van gewoonte. Na een tijdje heb je een milieubewustzijn."

Een ouderwetse wekker haalt Gaia uit haar slaap. "Ik vind zo'n wekker erg charmant, uiteraard werkt hij op oplaadbare batterijen." Na het ontbijt (biologisch geteelde ontbijtgranen, tegen de meststoffen die het broeikas effect veroorzaken) gaat Gaia douchen. "Een korte douche is goed voor het waterverbruik en koud water bespaart op de verwarming." Vanonder de douche vraagt Gaia om haar kamerplanten aan te geven. "Dat spaart alweer een gietertje uit." Als deodorant wordt een roller in plaats van een spuitbus gebruikt. "In een spuitbus zitten zo'n vijftig procent drijfgassen en dertig procent oplosmiddel, beide zijn erg schadelijk."

Tijd om naar de les te gaan. De fiets leunt tegen de gevel, zowel de conditie als de propere lucht hebben er baat bij. Op de brievenbus plakt een sticker met 'Geen reclaimedrukwerk a.u.b.' "Te bekomen bij de

gemeente, een eenmalige moeite die mezelf en de ontbossing ten goede komt."

In de les noteert Gaia op de blanco achterzijden van de cursus. "Om de verloren ruimte te compenseren. Cursussen zijn trouwens nooit helemaal verloren, uit sommigen kan je wel drie jaar boodschappenlijstjes knippen."

Na een boterhammetje gegeten te hebben (altijd een brooddoos, nooit zilverpapier) gaat Gaia naar de bib om de krant te lezen. "Alle studenten kunnen gratis de belangrijke nationale en internationale kranten lezen. Een abonnement zou verspilling zijn." Enkele van haar vrienden komen de bib binnen. In de paasvakantie zouden ze graag een vriend in Valencia bezoeken. Op één van de computers zoekt Gaia naar een betaalbare vlucht. "Goedkope luchtvaartmaatschappijen zijn een zege voor de avonturier, maar de CO2-uitstoot is verschrikkelijk. Om naar Valencia te vliegen zou ik verantwoordelijk zijn voor zo'n 1.25 ton koolstofdioxide. Gelukkig kan dit gecompenseerd worden." Bijvoorbeeld door een gift van zeventien euro aan Trees for Travel. Zij planten niet alleen de bomen die je verbruik compenseren, ze planten er ook enkele extra. Nadat de boomknuffelaars alle informatie verzameld hebben, zet Gaia de computer uit. "Er is niemand aan het wachten op

een vrije computer, dus is het beter om hem uit te zetten."

Op kot koken alle studenten samen. Alvorens naar huis te gaan stopt Gaia nog even bij de kruidenier. "Ik probeer seizoensgebonden groenten te kopen. De productie, het transport en de bewaring van bijvoorbeeld kiwi's is echt onverantwoord." De inkoop worden opgeborgen in een fietsmandje. Ook de plastic zak is een nachtmerrie voor het milieu. "Gelukkig hebben de meeste warenhuizen dat ondertussen begrepen. Hoewel ze ongetwijfeld de financiële voordelen beogen. Uiteindelijk is milieubewustzijn altijd een win-winsituatie."

Bij het avondeten eet iedereen zijn bord leeg. Van de vijf mensen aan tafel eten er twee geen vlees. Na het eten volgt een dessert: waterijsjes. Gaia laat de diepvries zien. "Af en toe ijsvrij maken en goed opvullen, dat verbruikt alweer minder." Ze gaat een beetje glunderen van zoveel wijsheid.

Alvorens naar een feestje te trekken, drinken de studenten een paar pintjes. "We gebruiken glazen flesjes, die kunnen tot dertig maal toe gebruikt worden." "Ik heb ergens gelezen dat het spoelingproces van de flesjes meer verbruikt dan de productie van blik," werpt iemand op. Vertwijfeling op het gezicht van Gaia. Ze weet het niet zeker, en wil daarom de computer aanzetten om het op te zoeken. Na enig protest laat ze het varen. Milieubewustzijn mag geen obsessie zijn. ■

TIPS

Wil je zelf meewerken aan een beter milieu? Hier zijn alvast enkele praktische tips van Gaia.

- Als je een kamer verlaat, doof dan alle lichten en sluit de deur.
- Laat je pc geen uren in stand-by staan maar zet hem altijd af na gebruik.
- Zet je verwarming een graadje lager en bespaar meteen op je energiefactuur.
- Neem eens de fiets in plaats van de auto.
- Zorg dat het vriesvak van de koelkast altijd goed gevuld is, desnoods met piepschuim.
- Gebruik spaarlampen.
- Neem geen spuitbus als deodorant maar een roller.
- Gebruik herlaadbare batterijen.

TEKST: FOLKER DEBUSSCHER, YANNICK DEKEUKELAERE,
SARAH SCHRAUWEN & JONAS VINCKEN
FOTO: MAXIE ECKERT

De keuzes bepalen het loon

Waarom verdienen vrouwen minder? Naast het verschil inzake voltijds en deeltijds werken, spelen er nog een aantal factoren mee. Zo kiezen vrouwen voor jobs die minder betalen. Een universitair afgestudeerde verdient als starter één derde meer dan iemand met een diploma secundair onderwijs. Na twintig jaar loopt dat verschil zelfs op tot 50 procent. Maar ook de studiekeuze speelt een belangrijke rol. Historici verdienen gemiddeld bijna een kwart minder dan ingenieurs. Wie kiest voor de humane wetenschappen weet dat deze richtingen naar jobs leiden die gemiddeld minder opbrengen.

Een andere reden is dat vrouwen hun loopbaan meer onderbreken dan mannen. Wie de loopbaan gedurende een langere periode onderbreekt verliest sowieso op financieel vlak, omdat die onderbreking meespeelt in de anciënniteit. Daarnaast loopt de competentieontwikkeling vertraging op, met bijkomende financiële repercussies. Bovendien verkleinen ook de rol en invloed in informele netwerken in het bedrijf als je voor een tijdje verdwijnt.

Minder bekend is dat vrouwen minder verdienen omdat ze minder belang hechten aan loon dan mannen. Wie minder waarde hecht aan loon, zal bij de onderhandelingen over het arbeidscontract ook minder inzetten op loon. Daarmee is niet gezegd dat vrouwen naïef zijn of de nodige onderhandelingsvaardigheden missen. Ze nemen vrede met een iets lager loon dan een man, maar willen in ruil meer soepelheid van de werkgever inzake de afstemming werk-privé.

Expliciete discriminatie speelt hier een zeer minimale rol. Dat betekent niet dat het verschil geen maatschappelijk relevant thema is, of dat er geen ruimte is voor beleid. Alleen is het de vraag of de juiste maatregelen worden genomen. België heeft de voorbije jaren op verschillende beleidsniveaus een stimulerend beleid gevoerd ten aanzien van loopbaanonderbreking. Hoog tijd om dat beleid te verfijnen en aandacht te schenken aan de negatieve bijwerkingen.

Jan Denys is arbeidsmarktdeskundige voor Randstad

Dit is een ingekorte versie van een opiniestuk dat eerder in De Morgen (10/03) is verschenen.

De gender-loonkloof

Mannen en vrouwen zijn niet gelijk. Ze zijn echter wel gelijkwaardig; zo ver zijn we al, na tienduizend jaar beschaving. Wat dan met het overduidelijke verschil in verloning? Uit het Loonkloofrapport van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (www.igvm.fgov.be) blijkt namelijk dat er gemiddeld een verschil van 15% bestaat tussen het loon van vrouwen en dat van mannen. In de industrie en marktdiensten bedraagt dat verschil zelfs 25%.

Is de loonkloof een gevolg van de eigenschappen en gedragingen die ons in staat stellen vrouwen van mannen te onderscheiden? Borsten, brede heupen en een lager loon als secundaire geslachtskenmerken? Of is het iets dat gegroeid is in onze tot voor kort vrijwel uitsluitend masculiene maatschappij? Twee X-chromosomen als grond van discriminatie?

dwars schreeuwde in de loonkloof en luisterde naar de echo's.

Eigen
eerst
gelijk

FOLKER DEBUSSCHER

Discriminatie is de enige uitleg

De loonkloof tussen mannen en vrouwen bedraagt bruto gemiddeld 25% per maand. De oorzaken zijn divers. Zo is er verticale segregatie op de arbeidsmarkt: in beslissingsfora van bedrijven maken vrouwen maar voor 5% de dienst uit. Er is ook horizontale segregatie: er zijn typische mannen- en vrouwenberoepen, met de vrouwenberoepen als de minst betaalde. Ook deeltijds werk verklaart wat: ruim 80% van de deeltijds werkenden zijn vrouw.

Toch zijn er mensen die het bestaan van de kloof in vraag trekken. Hun argumentatie verandert voortdurend. Eerst werd het bestaan van een loonkloof gewoon ontkend. Wanneer de cijfers het tegendeel bewezen, heette het plots dat de kloof eigenlijk veel kleiner was dan 25%, of dat er goede redenen waren voor het bestaan ervan. Mannen zouden meer verdienen omdat zij continu (net)werken zonder (loopbaan)onderbreking en minder belang hechten aan het privé-leven. Vrouwen zouden dan weer minder in staat zijn zich kapot te werken en te veel belang hechten aan het private. En dus zouden ze 'genoegen nemen' met minder loon. Redenen die dus altijd met de bewuste keuze van de vrouw te maken hadden, opdat er geen 'niet verklaarde verschillen' zouden overblijven. Want die niet verklaarde verschillen hebben een naam: discriminatie.

Het is maar hoe je het bekijkt. Onderzoek met bijbehorende cijfers kan een deel van de kloof niet verklaren, tenzij door discriminatie. En het verklaarde deel van de kloof is daarom nog niet rechtvaardig. Of moeten we het normaal vinden dat in 2008 mensen ongelijk betaald worden voor pakweg bandwerk? Omdat de vrouw dat werk uitvoert in een "vrouwelijke" sector zoals de confectie?

Op 31 maart voerden Zij-kant en de ABVV vrouwen actie onder de titel 'Geef vrouwen hun verdiende loon'. Dat blijft helaas nog altijd de pertinente baseline van Equal Pay Day - de dag voor meer loongelijkheid tussen vrouwen en mannen.

Inga Verhaert (sp.a) is gedeputeerde voor Gelijke Kansen van de Provincie Antwerpen

calcUA

niet ingecalculeerd

FALENDE TECHNISCHE VOORZIENINGEN BESCHADIGEN SUPERCOMPUTER

TEKST: STIJN COOLS
FOTO: MAXIE ECKERT

“Antwerpse universiteit neemt supercomputer in gebruik”, blokletterde De Standaard drie jaar geleden. Daarmee werd het tijdperk van de CalcUA ingeluid. Berekeningen die normaal gezien een jaar kosten, zouden op een uurtje gemaakt kunnen worden, zo werd beloofd bij de voorstelling. Vraag is of deze computer van enkele miljoenen euro's de verwachtingen heeft ingelost.

De CalcUA behoorde drie jaar geleden tot een van de snelste computers wereldwijd. Ondertussen is daar verandering in gekomen, vertelt woordvoerder Annie Cuyt. “De CalcUA is buiten de top vijfhonderd gevallen. Toch blijft het een van de snelste computers in België met een rekenkracht van bijna drie teraflops. Dat is het equivalent van bijna drie biljoen *floating point operations* of rekenkundige bewerkingen, zoals een optelling of een vermenigvuldiging.” Van de Belgische universiteiten doet alleen de K.U.Leuven het beter. Daar haalt de Vic rekencluster vier teraflops.

De CalcUA dient ertoe complexe berekeningen in relatief weinig tijd te maken. Een doctoraatsstudent beaamt dat de supercomputer hierin excelleert: “De berekeningen gaan tot vijfmaal sneller dan op de computercluster van onze onderzoeksgroep. Dat maakt veel verschil bij een simulatie die enkele weken duurt. Bovendien kan de CalcUA geparalleliseerde berekeningen uitvoeren. Hierbij wordt een berekening in verschillende rekenprocessen opgesplitst en door verschillende pro-

cessoren tegelijkertijd verwerkt. Dat versnelt de berekening enorm.”

De CalcUA is dus van groot wetenschappelijk nut. Toch staat de omkadering voor deze supercomputer nog niet helemaal op punt, drie jaar na introduceren. “Door een stroompanne zijn enkele schijven van de CalcUA beschadigd. Hierdoor ben ik enkele tientallen gigabytes aan gegevens kwijtgeraakt. Die hoeveelheid aan informatie is moeilijk naar een pc te downloaden, laat staan op een dvd te schrijven,” getuigt de wat gefrustreerde doctoraatsstudent. “Ik ben vrijwel alle bestanden die ik voor mijn doctoraat heb verzameld kwijt.”

“Eigen verantwoordelijkheid,” zo reageert Cuyt. “Geen enkele supercomputer in een academische omgeving beschikt over een back-upstelsel. De individuele gebruiker moet zelf maar op regelmatige tijdstippen back-ups nemen. Zoveel kost een externe harde schijf niet.” Cuyt wilt ook benadrukken dat het verlies van gegevens niet te wijten is aan de CalcUA, die werkt perfect.

Het is echter niet de eerste keer dat de CalcUA beschadigd raakte. “De afgelopen jaren is de CalcUA al drie keer buiten strijd geweest. Dit was de schuld van problemen met de technische voorzieningen, niet van de CalcUA,” specificeert Cuyt.

In februari werkte de supercomputer enkele weken niet. “Bij graafwerken is een kabel met een spanning van 15.000 Volt doorboord. Die kabel voorzag alle toepassingen op de campus Groenenborger van stroom. Normaal gezien zou dat geen probleem zijn. Om te voorkomen dat er doorschommelingen van de stroomspanning wetenschappelijke apparatuur beschadigd geraakt, zijn er filters op het elektrische netwerk geplaatst,” aldus Cuyt.

“Deze filters durven wel eens dienst weigeren. Een stroomonderbreking, in combinatie met een niet afdoend werkende filter, zorgde ervoor dat de CalcUA stuk ging.” Cuyt vervolgt: “Het wordt dringend tijd dat iets aan de technische voorzieningen gedaan wordt.” ■

UNIVERSITEIT ANTWERPEN DIGITALISEERT LABBOEKEN IN EUROPESE PRIMEUR

De Universiteit Antwerpen vervangt in een proefproject de papieren labboeken door een centraal beheerde elektronische versie. Ze is daarmee de eerste universiteit in Europa die zijn labboeken digitaliseert, weet het wetenschappelijk magazine Eos. Labboeken worden gebruikt door onderzoekers en laboranten om hun experimentele data en ideeën te noteren. Een labboek vormt ook een juridisch document en kan bewijsmateriaal zijn in patentprocedures en in procesvoering rond intellectuele eigendom. Het e-labboek moet het onderzoeksgeheugen van wetenschapsteams worden. Collega's kunnen zo gegevens efficiënt uitwisselen. De UA laat het elektronisch notitieboek een jaar lang testen door vijftien van haar onderzoeksgroepen.

Kort over onderwijs

Een verduidelijkende sketch in de les

Bart Peeters en biostatistiek hebben meer met elkaar gemeen dan je denkt. Vorig semester kwam de BV met zijn step de klas van professor Floris Wuyts binnengereden om een 'Gamma Boys'-sketch te geven. De biostatistiek gebruikt namelijk geregeld maar drie testen (in de sketch voorgesteld door een kleine hamer, een kleine beitel en een kleine zaag), in plaats van het hele gamma (de hele Gamma?) aan tests. Deze grappige, maar ook wel vreemde les à la 'Het Peulengaleis' is nu te zien op YouTube (zoektermen: Universiteit Antwerpen Bart Peeters).

Noorderstation gaat tegen de vlakte

Op 2 april is de afbraak van het voormalige stationsgebouw aan de Noorderplaats gestart. Het station ruimt baan voor de nieuwe campus van de Hogeschool Antwerpen en voor kantoorgebouwen. Die nieuwbouw zal het ook gemakkelijker maken om de toekomstige fietsersbrug, tussen het Eilandje en de campussite, te integreren in het nieuwe project. Tegen de zomer moeten de afbraakwerkzaamheden afgerond zijn. De bouw van de Campus Noord, die aan 3.000 studenten uit vijf verschillende departementen onderdak zal bieden, heeft de nodige vertraging opgelopen. 2010 was altijd de streefdatum, maar de Hogeschool Antwerpen schuift nu 2011-2012 naar voor. Eens het definitieve ontwerp klaar is, rekent de hogeschool op een bouwtijd van dertig maanden.

UGent strijdt tegen Oxford en Cambridge in roeiwedstrijd

Een team van Gentse studenten daagt op donderdag 10 april de collega's van Cambridge, Oxford en Leiden uit voor een roeiwedstrijd in Gent. De twee Britse topuniversiteiten hebben een wereldbepaalde roeitraditie. Volgende week gooien voor de eerste keer ook roeiers van de Universiteit Gent en de Universiteit van Leiden zich in de strijd. Elk team bestaat uit acht roeiers en een stuurman. De ploegen nemen het tegen elkaar op in een sprintwedstrijd van 200 meter. De wedstrijd vindt plaats aan de Portus Gandae-jachthaven in Gent en kan gratis bijgewoond worden. Van zes tot half acht 's avonds neemt het team van de UGent het op tegen de delegatie van het Magdalen College (Oxford), het Trinity College (Cambridge) en de Universiteit van Leiden.

Een jaar op kot kost 10.000 euro

De Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) en haar Franstalige tegenhanger Fédération des Etudiant(e)s Francophones (Fef) vragen maatregelen tegen de fors gestegen kosten voor studenten hoger onderwijs. Een kots-tudent kost 10.000 euro per jaar, een niet-kotstudent 7.000 euro, concluderen ze uit eigen onderzoek. Daartegenover staat een maximale studietoelage van respectievelijk 3.315 en 1.990 euro. Dat heeft dramatische gevolgen, zegt VVS: "Heel wat getalenteerde jongeren worden uitgesloten uit het hoger onderwijs. De kosten leggen ook een zware hypotheek op de slaagkansen van alle anderen." Volgens de woordvoerder van minister Frank Vandenbroucke wordt volgend jaar een nieuwe studiekostenmeting gehouden.

uit de pers geplukt

YANNICK DEKEUKELAERE

Een concert, een toneelstuk, een film, een schilderij, ze schreeuwen: 'Hou van mei!'

In onze zoektocht naar een hogere vorm van niet vieselijk te consumeren liefde, leiden wij u ook deze maand langs de hoerenkasten van cultuur. De behulpzame pooier die dwars heet, knipt in mei de neonlamp aan op volgende plekken:

12/04-01/06 Zuiderpershuis: Mark Edwards, 'Hard Rain' (fototentoonstelling over de botsing van de mens met de natuur)

02/05 Antwerpen: Antwerp Dance Festival (19 locaties, wij dagen u uit om vanavond uit te gaan zonder op dit stadsfestival terecht te komen)

04/05 Hof Ter Lo: HeartBreakTunes

04/05 Roma: Diva's van het witte scherm: Ingrid Bergman ('Casablanca' zien op het grote scherm, dat mag u niet aan u voorbij laten gaan)

07/05 Sportpaleis: Kylie Minogue (aan al wie denkt dat "popicoon" en "hitmachine" scheldwoorden zijn en beweert ongevoelig

te blijven voor de zoete songs van la Minogue, één boodschap: *Do the locomotion!*)

10/05 deSingel: Kunstbende - De Finale (zo'n 250 ongeremde, creatieve jongeren tonen hun talenten in de categorieën muziek, fotografie, txt on stage, dans, performance, video, txt, games 'n' site en ontwerpen)

14/05 Petrol: StuDay on Stage (een gratis afsluiter van het academiejaar: een Bandslam, een stoelendans, een finale Uefa-beker voetbal, een studenten-dj van het jaar en een afterparty)

15/05 Trix: Team William en Guernica (dankzij TRIXTRAX kan u mits reservatie naar de bronzen plak van Humo's Rock Rally 2008 en naar de band achter de single 'I wish I was American' gaan zien)

15/05 Toneelhuis: Guy Cassiers, 'Atropa' (sluitstuk van de 'Triptiek van de macht', naar een tekst van Tom Lanoye waaraan Behoud de Begeerte extra aandacht besteedt op 20 mei)

15/05 Antwerp Expo: Boekenfestijn (boeken en strips, tweedehands, licht beschadigd of in vroegere uitgave aan interessante prijzen)

19/05 Scheld'Apen: HeartBreak Tunes

20/05 Rataplan: Stijn Meuris, 'Stijn en de sterren' (via satelliet Suzy neemt de Limburgse zanger u mee op een reis door het heelal)

26/05 Bourla: Koningsblauw (Behoud de Begeerte presenteert u een staalkaart van de nog frisse en de al krassende dichtersstem)

28/05 Bioscoop: Michael Patrick King, 'Sex and the city' (voor de apotheose van zes seizoenen inkijk in de wereld van de stadsvrouw verhuizen Carrie, Samantha, Charlotte en Miranda naar het grote scherm)

31/05 Petrol: Tim Vanhamel, The Germans, The Glimmers (een avond vol uitstekende debuutplaten, met van Vanhamel als solo-artiest en The Germans als gevaarlijke nieuwe band)

HEARTBREAKTUNES

Dankzij de organisatie van HeartBreakTunes kunnen muzikelliefhebbers in het ganse land naar rock'n'roll in de Amerikaanse traditie gaan luisteren, zowel door inheemse als uitheemse bands ten horen gebracht. In Antwerpen zijn Hof ter Lo, Scheld'Apen en Trix geregeld gastheer voor de concer-

ten van HeartBreakTunes. Op 5 mei palmen vier bands (The Hackensaw Boys, Th' Legendary Shack Shakers, .357 String Band en Rowdy Kate) uit het Wilde Westen onder het motto 'Shake, rattle and roll' Hof Ter Lo in. Trek uw houthakkershemd aan en ga dat zien!

Modemuseum
www.momu.be

Zuiderpershuis
www.zuiderpershuis.be

TRIX
www.trixonline.be

deSingel
www.desingel.be

Monty
www.monty.be

Toneelhuis
www.toneelhuis.be

KMSKA
www.kmska.be

Muhka
www.muhka.be

FotoMuseum
www.fotomuseum.be

Arenbergschouwburg
www.arenbergschouwburg.be

AMUZ
www.amuz.be

Scheldapen
www.scheldapen.be

Hof Ter Lo
www.ccluchtbal.org

Petrol
www.petrolclub.be

Buster
www.busterpodium.be

CCBe
www.ccbe.be

De Roma
www.deroma.be

De Kern
www.antwerpen.be/dekern

Vleeshuis
www.museumvleeshuis.be

Rataplan
www.rataplanvzw.be

“Dieren krijg je niet bijeen in een aula om te luisteren naar een opperdier.”

PROF. DR. GEERT VAN ECKERT (WIJSBEGEERTE), over het verschil tussen mens en dier

Tegenwoordig wordt er veel belang gehecht aan het concept criminaliteit. Volledige websites, televisieprogramma's en nieuwsberichten zijn eraan gewijd. SMS kon de commerciële druk van deze media niet negeren en besloot een nieuw licht te werpen op onze criminele medemens.

Een Duitse dievegge dacht de overvaltruc van het jaar gevonden te hebben. Ze kocht een doos vol stinkbommetjes en gooide die tegen het loket van een bank. De verschrikkelijke geur verspreidde zich al vlug over het bankfiliaal, tot het zo ondraaglijk werd dat de vrouw zelf moest vluchten.

Zeg echter niet te gauw: "het is weer een vrouw." In een Amerikaanse kledingzaak riep een jonge dief: "Geef me al het geld uit de kluis!" Een angstig personeelslid antwoordde: "De kluis is op slot, meneer de dief, enkel de baas kan die openen." De

jonge rakker gaf haar zijn gsm-nummer, zei: "Bel mij als hij terug is," en vertrok. Eén keer raden van wie de dief later een telefoontje kreeg.

In Limburg reed een autobestuurder tegen de gevel van een huis en pleegde vluchtmisdrijf. Dit was de 59ste keer dat het huis werd aangereden. Is er iemand ooit op het idee gekomen dat het huis misschien in fout is?

'Prison Break' op z'n Servisch. Tijdens de speeltijd - het uurkje dat gevangen een luchtje mogen scheppen - deden drie gevangenen een ontsnappingspoging. Twee haalden de eindmeet niet. Hoelang was hun resterende straf? Gevangene nummer één: een maand, gevangene twee: een week en gevangene drie, de enige ontsnappingskoning: een dag. Hun bijnamen zijn Dom, Dommer en Domst.

Excuus van de maand. In Duitsland werd een vrachtwagenchauffeur door de politie aan de kant gezet omdat hij tijdens het rijden zijn gsm gebruikte. Volgens de arme man was het zo koud in zijn cabine dat hij het onding gebruikte om zijn oor te verwarmen. De politierechter aanvaardde het excuus. Toegegeven, dát moet je kunnen.

Nog ééntje om het af te leren. Twee Poolse dieven hoopten met pepperspray een bank te kunnen overvallen. Dat was niet op het uitgebreide beveiligingssysteem van de bank gerekend, dat de pepperspray terug in hun gezicht blies. De mannen vluchtten al wenend en met de brandende ogen de bank uit. Oh, ik vergis me, het was geen beveiligingssysteem, het was de airconditioning.

WIM COREYNEN

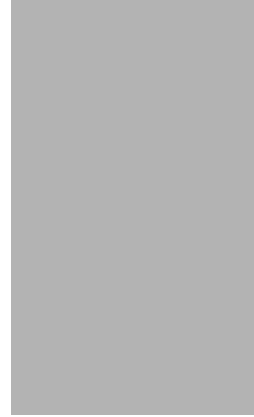
Linkeroever

TEKST: SAMUEL DE WILDE

FOTO'S: SAMUEL DE WILDE & MARIANNE HOMMERSOM (P.21 LINKSONDER)

In Pieter Van Hees' sfeervolle langspeelfilmdebuut, de psychologische thriller/horrorprent 'Linkeroever', wordt beweerd dat het desbetreffende stadsdeel vroeger de verzamelplaats was voor alle mensen die in het centrum niet welkom waren: dieven, heksen, tovenaars en pestlijders. Vandaag wonen op Linkeroever echter heel wat mensen die zelf graag uit het centrum trokken om aan de drukte van de stad te ontsnappen, of om van het uitzicht te genieten in één van de appartementsblokken van het Europark. Zoals de website van de stad Antwerpen aangeeft, bestaat Linkeroever eigenlijk uit twee werelden: de residentiële wijken en het Europark. Het zijn vooral de residentiële wijken die Linkeroever de reputatie van slaapstad hebben gegeven, maar ook op de brede lanen tussen het beton van het Europark zie je meer auto's dan mensen voorbijgaan. Ondanks een grote verscheidenheid aan scholen, speelpleinen en andere recreatie, zal iedereen die in de zomervakantie al eens door de voetgangerstunnel fietste op weg naar het strand van Sint-Anneke of op het Van Eedenplein op een bus stond te wachten het erover eens zijn dat op Linkeroever een "speciale" sfeer hangt. De mengeling van groen, beton, stille villawijken en brede lanen waar je niet veel mensen ziet, zorgt inderdaad soms voor een bevreemdend gevoel. *dwars* trok naar 'den overkant van 't water' en brengt fotografisch verslag uit. Voor het mooiste uitzicht op de skyline van Antwerpen moet je zelf de overtocht maar eens wagen. Zoals bekend, moet je aan de "lelijke" kant van de stad gaan staan om de mooie kant goed te kunnen zien. ►

De veranderingen op een rijtje:

> Er wordt enkel nog in de diplomajaren van zowel de bachelor als de master gedelibereerd.

> De examencommissie kan je geslaagd verklaren als de gezamenlijke studieomvang van de opleidingsonderdelen waarvoor je geen creditbewijs hebt behaald, maximum TIEN procent van het programma bedraagt. De grootte van de tekorten speelt dus geen enkele rol, maar wel het totaal aantal studiepunten van de vakken waarop je tekorten hebt.

Bijvoorbeeld: 8/20 op een opleidingsonderdeel van 6 studiepunten en 7/20 op een ander vak van 6 studiepunten = tekorten over een studieomvang van 12 studiepunten = eventueel geslaagd.

> Je kan ook slagen als je slechts voor één opleidingsonderdeel, vrijstellingen niet meegerekend, geen creditbewijs hebt behaald. Deze tolerantieregel geldt vooral bij de deliberatie van een (eenjarige) masteropleiding.

Bijvoorbeeld: tekort van 9 studiepunten op een (master)programma van 60 studiepunten = eventueel geslaagd, ondanks het feit dat de 10%-regel slechts een tekort van 6 studiepunten toelaat.

Wat met de buispunten?

Volgens het nieuwe reglement kan de examencommissie, mits de nodige motivering, je geslaagd verklaren als de gezamenlijke studieomvang van de vakken waarvoor je geen creditbewijs hebt behaald, maximum tien procent van je studieprogramma bedraagt. Maar, die 10%-regeling is slechts facultatief. Dat betekent dat tolerantie geen zekerheid is aan de UA. Cis Van Den Bogaert, hoofd van het Departement Onderwijs, nuanceert: "Tolerantieregels waren in het oude reglement evenmin verplicht, maar de examencommissies maakten er wel geregeld gebruik van om eventuele buispunten door de vingers te zien. Het nieuwe aan dit reglement is dat er een ondergrens bepaald is om een student geslaagd te verklaren. Die bodem zorgt ervoor dat het diploma echt gedekt wordt door creditbewijzen. We hebben de tolerantieregel - en laat ons eerlijk zijn: 10% is niet niks - bewust behouden, evenwel na veel discussies binnen en tussen de faculteiten. De 10%-regel laat toe erg voorzichtig te evolueren naar een zuiver creditsysteem." VVS (Vlaamse Vereniging van Studenten) heeft heel wat bedenkingen bij die evolutie naar een zuiver creditsysteem, dat inhoudt dat studenten voor alle vakken moeten slagen en er dus geen compensatie meer is. Studenten dreigen zo bepaalde buisvakken nodeloos lang achter zich aan te slepen. Of

geslaagd?

TEKST: KIRSTEN CORNELISSEN

FOTO: SARAH SCHRAUWEN

Een student heeft wel wat beters te doen dan het Onderwijs- en Examenreglement (OER) uit het hoofd te leren. Flaneer je feilloos door je studies, dan is andere lectuur inderdaad aangeraden. Maar wie minder geluk heeft, wil misschien weten welk rekenwerk het verdict "niet geslaagd" staaft. Om je een punthoofd te besparen, geven we een kort overzicht van het examenreglement anno 2007-2008 en enkele tendensen in de wereld der examencommissies.

zelfs in de ergste gevallen helemaal niet afgestudeerd te raken. Twee derde tot zelfs drie vierde van de afgestudeerden in Vlaanderen werden immers ooit wel eens gedelibereerd. "Onze traditie van delibereren en compenseren wordt niet bruusk stopgezet," stelt Van Den Bogaert, en hij benadrukt: "Ook in een zuiver creditsysteem zal de examencommissie blijven toezien op de studievoortgang. Ze zal meer dan ooit een centrale functie spelen in de kwaliteitsbewaking van de examens en toezien op de betrouwbaarheid en validiteit van de resultaten."

In eigen vlees

Nu de examencommissies serieus zijn afgeslankt en dus gemakkelijker kunnen worden georganiseerd, lijkt het vreemd dat ze niet jaarlijks meer delibereren. "De examencommissies komen elk jaar wel samen om de examencijfers de-

Van de studenten die in 2005 aan hun eerste bachelor begonnen zit nu 42% in hun diplomajaar, dus op schema, tegenover maximaal 46% in 2001.

finitief vast te stellen. De student is op het einde van elk academiejaar dus perfect op de hoogte van zijn studievoortgang, uitgedrukt in credits. Maar we hebben geen strak studiejaarsysteem meer, waardoor de examencommissies pas een globaal oordeel kunnen vellen aan het einde van de rit, als studenten voldoende credits bijeen hebben gesprokkeld,” aldus Van Den Bogaert. “Om te beletten dat de studievoortgang daardoor in het gedrang komt, voert de overheid maatregelen als het leerkrediet in, maar volgen we vooral studenten systematisch op om hen eventueel te wijzen op hun studievertraging.”

Betekent de nieuwe outputfinanciering - die gedeelbereerde studiepunten niet financiert - geen ernstige bedreiging voor deliberatie, compensatie en tolerantie? Sommigen menen van wel. Instellingen zullen volgens hen ofwel steeds minder geneigd zijn om buispunten nog langer door de vingers te zien, ofwel 'genade-tientjes' uitdelen om zelf geen financiële verliezen te lijden.

“Die bedenkingen gaan voorbij aan het feit dat examencommissies zeer autonoom zijn in hun beslissingen,” weerlegt Van Den Bogaert. “Ze zullen de academische doeleinden nog steeds voor ogen houden, in plaats van de centen te tellen. Bovendien voorziet het financieringsdecreet in een diplomabonus per student die afstudeert. Door te hardvochtig te delibereren zou men dus in eigen vlees snijden.”

Van kali naar bama, van 12 naar 10

Toen in januari 2006 de opmerkelijk lagere slaagcijfers bekend werden gemaakt voor het academiejaar 2004-2005 - het jaar waarin het slaagcijfer versoepeld werd van een 12 naar een 10 - gaven de instellingen toe strenger te evalueren en te delibereren. De *pass-or-fail*-grens van 10/20 heeft nochtans het voordeel van de duidelijkheid: in een creditstelsel kunnen docenten door een 11 te geven het uiteindelijke verdict niet langer laten afhangen van de globale studieprestaties van een student, maar zijn ze verplicht om heel scherp aan te geven of de student de vooropgestelde competenties voor dat vak heeft verworven. In de praktijk trokken de meeste proffen echter gewoon twee punten af van wat ze vroeger hadden gegeven.

Van Den Bogaert benadrukt dat de uitspraak dat “instellingen strenger delibereerden” alweer voorbijgaat aan de autonomie van de examencommissies. Bovendien kan je de daling van het slaagpercentage in juni 2005 in verband brengen met de fors toegenomen instroom in dat jaar, en met het feit dat het bama-systeem voor iedereen even aanpassen was. “De verschuiving van

het slaagcijfer bracht misschien een klik teweeg in de evaluaties van de examens, maar die vormt zeker niet de hoofdreden van de daling,” aldus Van Den Bogaert. We moeten die lage slaagcijfers ook niet dramatiseren. “In vergelijking met juni 2004 - toen het slaagpercentage voor generatiestudenten 53% bedroeg, het hoogste percentage in tien jaar - is er een opmerkelijke daling van tien procent in 2005 - het jaar van de eerste generatie bachelors - maar in vergelijking met andere kalijaren en de bama-jaren nu is het percentage van 2005 (43%) erg normaal.”

Uit de cijfers die Van Den Bogaert voorlegt, blijkt dat de studiediscipline van de bama-studenten vergelijkbaar is met die van de kali-studenten: van de studenten die in 2005 aan hun eerste bachelor begonnen zit nu 42% in hun diplomajaar, dus op schema, tegenover maximaal 46% in 2001. Die 42% dekt ook een kleine fractie studenten die door een buis een iets groter studieprogramma hebben, maar daardoor nog geen studieduurvertraging oplopen. “Studenten hebben trouwens niet meer het gevoel te zakken of te slagen voor een jaar,” merkt Van Den Bogaert nog op. “Het is niet verwonderlijk dat door de flexibilisering de studievoortgang wat gedaald is, al gaat het echt wel om een luttel verschil. Dat wil niet zeggen dat we niet waakzaam blijven. We moeten de studievoortgang zorgvuldig blijven bewaken, studenten daarin begeleiden en indien nodig de studieprogramma's bijsturen.” ■

Slaagpercentages voor generatiestudenten:

kali: 46 (2001), 48 (2002), 49 (2003), 53 (2004)

bama: 43 (2005), 45 (2006), 43 (2007)

%

MEEERMINNE

TEKST: WARD JOPPEN, FOTO'S: WARD JOPPEN & SAMUEL DE WILDE

UIT DE KLEREN

Waarom het dak binnenkort op uw hoofd valt

TWEE JAAR IS ZE, DE MEERMINNE. HET EDELE HOOFDKWARTIER VAN DE FACULTEIT POLITIEKE EN SOCIALE WETENSCHAPPEN NAM, ONDER DE ROEPNAAM M-BLOK, DE VRIJGEKOMEN RUIMTE TEGENOVER DE SINT-JACOBSKERK IN. ZE KADERT IN HET GROTE VERHUISPROJECT VAN DE UNIVERSITEIT ANTWERPEN. ZOALS DAT GAAT BIJ ELK NIEUW GEBOUW WAS HET BETON NOG NIET HELEMAAL DROOG OF STUDENTEN EN PERSONEEL HADDEN AL EEN MENING OVER HET (ON)DING. SOMMIGEN BEWONDEREN HAAR STRAKKE LIJNEN EN RECHT-DOOR-ZEE-KARAKTER, ANDEREN NOEMEN DE MEERMINNE EEN KIL EN ONGEZELLIG KOT. MAAR BEHALVE SMAAKUITINGEN BOTS JE OOK WEL EENS OP TERECHTE BEMERKINGEN. WAAROM HEBBEN DIE GROTE AULA'S BIJVOORBEELD WEL ERG VEEL WEG VAN EEN ATOOMSCHUIKELDER? NA TWEE JAAR VOND *DWARS* HET GEBOUW DAN OOK MATUUR GENOEG OM EENS TE PEILEN NAAR DE REDENEN ACHTER ENKELE BOUWKUNDIGE BESLISSINGEN.

De bouw van een universiteitsgebouw in een stadscentrum is een stevige architecturale puzzel, vertelt Eddy Smedts van het departement Infrastructuur. Niet alleen de universiteit stelt een hele hoop eisen, maar ook stedenbouwkundig gezien zijn er veel restricties. Zo had het originele concept van architect Jo Crepain bijvoorbeeld een grote toren. Die zou een bibliotheek worden, en zou mooi converseren met de Sint-Jacobskerk aan de overzijde. Deze toren bleek zelfs één van de redenen waarom Crepains architectenbureau de ontwerpwedstrijd won. Helaas bleek de dienst Stedenbouw niet opgezet met hoogbouw op die plaats. Ook de bibliotheekfunctie verviel vanwe-

ge het plan om een nieuwe grote centrale bib te bouwen.

Licht (in de duisternis)

Om toch zoveel mogelijk plaats te winnen moest er niet in de lucht, maar dieper onder de grond gebouwd worden. Vandaar dat men de grote ruimten, zoals de aula's, enkele bouwlagen onder de grond stak. Bovendien was het noodzakelijk om deze kelderaula's stevig tegen het geluid van de voorbijdenderende trams en ander straatlawaai te isoleren. Dat is behoorlijk goed gelukt, maar heeft tot gevolg dat er geen daglicht aanwezig is, en men er een bunkerervaring krijgt om u

tegen te zeggen.

Daglicht is wel aanwezig in de hogergelegen lokalen. Al van bij de prille plannen besteedde de architect veel aandacht aan de Sint-Jacobskerk. Zo'n historisch gebouw, dat toon je, en dus werden de leslokalen op de eerste verdieping voorzien van een grote glazen wand. Het voorbijlopende volk op straat durft echter wel eens voor afleiding zorgen. Zeker als er voor de deur een begrafenis of trouwpartij plaats heeft. De oplossing daarvoor zijn de gigantische gordijnen, die de leslokalen van alle afleiding, maar dan meteen ook van het daglicht afschermen.

En nu we het toch over licht hebben: het

blijkt een pijnlijk euvel dat enkele energiebesparende maatregelen de professoren film- en beeldcultuur te snel af zijn. Sensoren bedienen het licht automatisch zodra er beweging is in een aula. Gevolg: als je de aula wil verduisteren voor bijvoorbeeld een filmprojectie, kan je enkel hopen dat het publiek geen pink verroert. Het omgekeerde geldt ook. Tijdens exams of lessen in kleine groepen kan het licht plots uitvallen. Een gewone schakelaar plaatsen zou dan weer het aloude systeem van nachtelijke energieverspilling invoeren. De dienst Infrastructuur gaat zich over het probleem buigen en kijken of er eenvoudige oplossingen voor bestaan. Eddy Smedts merkt op dat de

sensoren alleszins wél ideaal tuig zijn om dynamisch lesgeven te stimuleren.

Om tot rust te komen werd bovenop het gebouw een tuin aangelegd. Het groenste stukje Meerminne doet een beetje aan als een kloostertuin midden in de stad. Je hebt er behalve op de Sint-Jacobskerk ook nog een mooi zicht op de Carolus Borromeuskerk en de Onze-Lieve-Vrouwetoren. De daktuin is jammer genoeg voorbehouden aan het personeel, dat er bij de eerste lentezon stevast een allegaartje van tuinmeubilair op zet. Dit tot lichte ergernis van de architect. Maar ach, abstracte concepten zijn er om verwarmd te worden met dagelijkse kitsch.

Mini-tsunami's

Wie al in de Meerminne is geweest, heeft misschien wel eens gevreesd die leuke daktuin op het hoofd te krijgen. Je kan in enkele van de lichtkoepels in de centrale hal immers kanjers van vochtplekken opmerken. De lekken blijken ontstaan te zijn door de ingewikkelde dakstructuur van het gebouw. De dakconstructie in de centrale hal zweeft op grote verborgen balken, waardoor er geen steunpilaren in de centrale hal geplaatst werden. Het gebrek aan tijd om het puzzelwerk met daktuin, lichtkoepels en de immense draagbalken precies uit te voeren, zouden aan de oorzaak liggen van de lekken. Iets wat bij een gebouw van deze

omvang haast niet te vermijden valt.

Ook op artistiek vlak zit het plafond in de centrale hal vol water, dit maal dat van de zes mediterrane zeeën. Dit kunstwerk van Michelangelo Pistoletto, dat de titel 'Love Difference' draagt, wil de vreedzame samenleving en culturele rijkdom van de landen rond deze zeeën symboliseren. Rondom de centrale hal zijn de woorden van die landen te lezen. Pikant detail is dat op de dag van de onthulling van dit kunstwerk, Hans van Tamsche enkele straten verder zijn moordtocht uitvoerde. Ook het gedicht 'UtopiA' van Ramsey Nasr kreeg een onderkomen in de Meerminne. Normaal gezien had het op de zij-

gevel gestaan, maar vanwege een boom en de ongemakkelijke en drukke straathoek verplaatste de architect het gedicht naar de grote rode muur tegenover het platform.

Zelfs de vloer in diezelfde centrale hal zag al eens water. Veel water, om eerlijk te zijn. Een paar maanden terug brak een leiding, waardoor de benedenverdieping er plots een vijver bij kreeg. Studenten en proffen konden zich in veiligheid brengen via het ingenieuze trappensysteem. Deze trappen zouden behalve een vluchtroute voor mini-tsunami's ook een soort tribune kunnen zijn, of een plaats om filosofisch te keuvelen, net zoals de trappenheuvels in de Agora. Zover is het nog niet. De stu-

denten verkiezen de net iets comfortablere stoelen en net geplaatste zeteltjes op het platform.

Eerst was er een plan om op dat platform een computerruimte te voorzien, maar vanwege veelvuldig diefstal van IT-apparatuur plaatst de universiteit geen computers meer in ruimten waar geen constante controle is. Internet is wel aanwezig in de Meerminne, zodat mensen met een laptop er zonder problemen aan de slag kunnen. Eventueel wordt binnenkort nog voor extra verlichting gezorgd. Van te veel galm in deze grote open ruimte zal u ook niet moeten wakker liggen. De gezellige panelen met bolletjes vangen die voor u op.

Kleurenspeel

Een laatste punt waarover een aantal studenten struikelen, is het kleurgebruik in de Meerminne. Het hele gebouw werkt met contrasten tussen wit en andere felle kleuren. Deze andere kleuren zijn ingegeven door een traditie die op de vroegere UIA is ontstaan. Uitgangen krijgen er een groen accent; rood staat voor brandbeveiliging. De architect voegde er zelf nog blauw bij voor de sanitaire voorzieningen. Voor het overige werd met zwart-witcontrasten gewerkt. Deze redacteur vindt de kleurcodes alvast een mooi idee, al valt over smaken en kleuren niet... Bon, u komt er zelf wel uit. ■

Schimmel

van stramme voeten wassen

WAAROM 'KAAS' DE "SCHOONSTE VLAEMSCHE" ROMAN ALLER TIJDEN IS EN BLIJFT

Naar aanleiding van haar 75-jarig bestaan vroeg het Letterenhuis de Antwerpenaars welke boeken de klassiekers van morgen zullen zijn. Welke Vlaamse reus zal over honderd jaar nog steeds de moeite waard zijn om er je pc voor aan de kant te zetten?

Grote kanshebber op dit moment is natuurlijk 'Het verdriet van België'. Niets is beter om stemmen te winnen dan een goedgeplaatst overlijden en enkele jubelende in memoria. Over de doden niets dan goeds – Claus is een waardige kandidaat – maar op nummer één mag geen andere naam prijken dan die van Alfons De Ridder aka Elsschot. Nu ik toch bezig ben, zal ik ook vermelden dat het winnende boek de novelle 'Kaas' moet zijn. Voor de dwarskoppen die per se een eigen mening moeten hebben, keur ik 'Het dwaallicht' ook goed. Met minder ben ik niet tevreden.

Waarom verdient Elsschot het om dé Vlaamse reus genoemd te worden? Elsschots verhalen

lijken op het eerste gezicht zeer eenvoudig. 'Kaas', een novelle uit 1933, is het relaas van een simpele kantoorclerk, Laarmans, die de kans krijgt om handelaar te worden in volvette Edammers. Zelf is Laarmans niet echt een liefhebber van kaas – kaas stinkt – maar zoals iedereen droomt hij van een beter leven. Al snel verliest hij zich in zijn kaasfantasieën en houdt hij zich meer bezig met het inrichten van zijn bureau dan met het aan de man brengen van zijn waar. En zoals al te voorspellen was aan het begin van de roman, zit Laarmans enkele maanden na zijn kaasavontuur terug achter de typemachine in zijn oude kantoor.

'Het eiland' avant la lettre

Elsschot meldt het zelf in de inleiding van het boek: het is de stijl die de ene auteur onderscheidt van de andere. Weinig schrijvers konden personages zo teder, tragisch en tegelijk komisch neerzetten als hij. Zelden is er liefdevoller geschreven over een dementerende moeder dan in 'Kaas'. "Ziek was zij eigenlijk niet, maar grondig versleten." Typisch Elschottiaans blijkt vervolgens dat de spreker van deze innige woorden onwel wordt aan het sterfbed van zijn beminde moeder. Spijtig genoeg niet door de opwellende emoties, maar door overvloedig alcoholgebruik eerder die avond. Gelukkig herpakt hij zich, want op het mo-

ment dat ze de pijp uitgaat, meldt hij droog: "De uitwerking van het bier was nu helemaal over, wat wel bewijst dat ik minstens zoveel ontroering voelde als de anderen." De Morgen noemde het 'Het eiland' avant la lettre.

De figuren in Elsschots romans zijn hartverscheurend, maar zo eerlijk. Het zijn pantoffelhelden die bij de haard fantaseren over het doodslaan van hun afstotelijke vrouw of een nachtje bij de meisjes van lieveling en centen. Uiteindelijk doen ze dit nooit want: "Tussen droom en daad staan wetten in de weg en praktische bezwaren."

Ondanks de schijnbaar banale levens die Elsschot beschrijft, ►

De resultaten van de peiling naar de 'Vlaamse reus' worden bekend gemaakt in het Letterenhuis tijdens de Erfgoeddag op 13 april 2008. Alle tekeningen van de roman zijn ook gratis te bezichtigen tot 29 juni in het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen.

Illustraties van Dick Matena
Willem Elsschots Kaas. Een beeldroman
door Dick Matena
(2008) Athenaeum - Polak & Van Gennepe

Tekst: Sabeth Snijders
Foto's: Maxie Eckert

raakt hij in zijn novellen thema's aan die bewijzen dat hij zijn tijd ver vooruit was. Terwijl de personages bij tijdgenoten nog volop bezig zijn met het kweken van kinderen en savooien, worden er in Elsschots roman uit 1910 al rustig geaborteerde foetussen over de haag gegoid. Verder komen in zijn werk zaken als gemengde huwelijken, het opkomend communisme en het racisme in Antwerpen ter sprake. Als dat geen bewijs is van voortstrevendheid!

Knappe makkels

Niet alleen zijn thema's, maar ook zijn taal is nog steeds begrijpbaar vandaag. Zelf wilde

Elsschot tijdloos klassiek Nederlands schrijven. Dit zorgt ervoor dat zijn romans zoveel jaar later nog steeds aangenaam zijn om te lezen. Gelukkig slaagde Elsschot niet helemaal in zijn opzet, zodat er af en toe prachtige Antwerpse uitdrukking opduiken zoals de "knappe makkels die niet te veel complimenten maken", die Laarmans wel eens met een bezoeker wil vereren.

Tot slot een laatste argument om te bewijzen dat Elsschot toekomstmateriaal is. Je moet niet veel tijd uittrekken om lid te worden van de Elsschot fanclub. 'Kaas' kan je gemakkelijk uitlezen tijdens een enkele rit Gent – Antwerpen. Voor 'Het dwaallicht' moet je niet meer

dan driekwartier uittrekken en het lezen van zijn volledig oeuvre neemt slechts evenveel tijd in beslag als het doorworstelen van 'Het verdriet van België'.

'Kaas' in strip

Dat ik niet de enige ben die meent dat de verhalen van Elsschot nog wel een tijdje kunnen meegaan, bewijst de recente verstripping van 'Kaas' door Dick Matena. Deze Nederlander goot eerder al Reve, Wolkers en Dickens in stripvorm. Hij is de enige tekenaar die volledige romans, zonder een letter te veranderen aan het origineel, omzet in afbeeldingen. Matena laat Laarmans door een druile-

rig Antwerpen uit het begin van de twintigste eeuw dwalen. De tekeningen in grijs tinten, geaquarelleerd met Oost-Indische inkt, roepen een sfeer op die perfect past bij een mijmerende antiheld die loopt te zeulen met zijn waar. De kunstenaar koos ervoor om Laarmans het uiterlijk te geven van Alfons De Ridder. Dit is geen vreemde zet gezien de vele autobiografische elementen in Elsschots oeuvre. Het personage Laarmans duikt ook op in zijn andere romans en vertoont vele overeenkomsten met De Ridder. 'Kaas' gaat volgens velen dan ook niet over de verkoop van Edammers, maar over de teleurstellingen die Elsschot als jonge schrijver te verwerken kreeg.

In de Stadsbibliotheek en het Museum van Schone Kunsten zijn ze alvast overtuigd van Elsschots eeuwigheidswaarde. De Stadsbibliotheek heeft al gevraagd om een afbeelding uit 'Kaas' op haar muren te plaatsen. In het Museum voor Schone Kunsten mogen de tekeningen van 'Kaas' dan weer als eerste stripverhaal ooit plaatsnemen tussen de Rubensen en de Van Dijcks. De 220 originele afbeeldingen van Matena zijn tot 29 juni gratis te bewonderen. Zelfs als hij niet wint, heeft de Vlaamse Meester van de Literatuur dus tenminste zijn plaats veroverd tussen het canon van de schilderkunst. ■

Bouworde

op zaken stellen

Celebrities zetten de toon. In onbezonnen tijden leerde Hollywood ons roken, cola drinken, en met snelle wagens rijden, maar in de eenentwintigste eeuw is roekeloos gedrag uit den boze. *Nerdy-cool* zijn, dat is waar het om draait. Dus: doe aan yoga, red het regenwoud, adopteer uit elk werelddeel en vooral, wees een vrijwilliger.

Dat jongeren vrijwilligerswerk helemaal zien zitten, merkt Bouworde al enkele jaren aan een stijgend aantal inschrijvingen. Bouworde vzw is een jongerenorganisatie die met behulp van vrijwilligers armoede en bestaanszekerheid probeert te bestrijden door hulp te bieden op vlak van huisvesting. Zoals de naam dus doet vermoeden: er wordt gebouwd, en wel over de hele wereld.

Al sinds 1953 zendt Bouworde Vlaamse zonen en dochters uit naar

gebieden waar men er op eigen kracht niet helemaal komt. Verdeeld over drie soorten kampen - een bouwtechnisch, een sociaal en een ecologisch kamp - kunnen jongeren tot 30 jaar hun solidariteit bot vieren op daadwerkelijke verbeteringsprojecten. Op de kampen werk je in groep aan bijvoorbeeld een school in Marokko, een hospitaal in Senegal of huisjes in Rusland.

Klinkt mooi, maar - we blijven uiteindelijk kinderen van het Westen - wat heeft de vrijwilliger zelf aan een kamp van Bouworde? Om er zeker van te zijn dat we geen promopraatje zouden krijgen, mailde *dwers* met vrijwilliger Robin, die in Armenië zat. "Ons werk bestond uit het opknappen van noodhuizen in Spitak. Dat gebeurde vooral bij erg arme gezinnen die het om allerlei redenen nog moeilijker hadden dan een doorsnee arm gezin: de man was naar Rusland vertrokken, de kinderen zijn licht mentaal gehandicapt, de vader heeft een drankprobleem... Het werk dat je daar dan

verricht geeft heel veel voldoening, ook vanwege de dankbaarheid van de mensen daar."

Uiteraard is zelfontplooiing, om het met de woorden van een godsdienstleerkracht te zeggen, ook een belangrijk aspect van een bouwkamp. Stefan Aerts, voorzitter van Bouworde in Veto: "Ik moet toegeven dat ondanks de mooie prestatie ginder, je er vooral zelf als persoon heel veel aan hebt. Vrijwilligers leren gigantisch veel over zichzelf, over functioneren in groep, over de wereld."

Tijdens de kampen, die meerdere weken duren, hebben de deelnemers uiteraard ook vrije tijd. Die vullen ze deels met koken, eten en natafelen. Wie het bezochte land beter wil leren kennen, heeft daar echter niet heel veel tijd voor. "In het weekend maakten we uitstapjes met de minibus in het wondermooie Armenië," laat Robin weten. "Maar een echt negatief punt is dat je niet de mogelijkheid hebt om langer in

het land te blijven om rond te reizen."

Hoewel, er is kennen en kennen. Dankzij Bouworde kan je voor een aantrekkelijke prijs naar een exotisch land en dat op een unieke manier. Bij het werken kom je namelijk in contact met de bevolking zoals dat op een "normale" reis niet het geval zou zijn. Robin onthoudt dan ook het contact met de mensen, ondanks de taalbarrière. "Elke dag overladen ze ons met lavash (Armeens brood), Armeense koffie (met drab), snoepjes van het dorpswinkeltje (soms met wormen)... In die mate zelfs dat wij ons werk nauwelijks afkregen."

Dus indien u een gewetensprobleem wilt verhelpen, uit bent op een betaalbare reis of echt niet weet wat doen in de vakantie, dan is Bouworde er voor u, zoals u er bent voor uw medemens. Ga en bouw. ■

TEKST: YANNICK DEKEUKELAERE
FOTO'S: ROBIN THIERS

TEKST: STIJN COOLS
Foto's: SAMUEL DE WILDE

Schaduw op de democratie

Presidentsverkiezingen met Amerikadeskundige Evita Neefs

"De toekomstige president is de man of vrouw die meebeslist over hoe wij leven," vertelt Evita Neefs, die over deze presidentsverkiezingen het boek 'De Verdeelde Staten' schreef. Ook voor de krant De Standaard volgt ze de strijd op de voet. Ze is dus uitstekend geplaatst om wat meer te vertellen over het belang van de nu al mythische confrontatie tussen de drie kandidaten.

De inzet voor deze verkiezingen is erg hoog.

EVITA NEEFS Er wordt een nieuwe wereldleider gekozen. De Amerikaanse president is de man of

vrouw die beslist over oorlog of vrede, die een enorme invloed heeft op de wereldeconomie en die ook mee onze welvaart bepaalt.

In een commentaar voor de krant pleitte u ervoor de hele wereld te laten meestemmen omdat deze verkiezingen zo belangrijk zijn.

NEEFS Daar ben ik verkeerd begrepen. Dat was heus geen pleidooi. Ik wilde gewoon het belang van deze verkiezingen duiden en meteen ook verklaren waarom er de komende maanden zoveel in de pers zal verschijnen over deze verkiezingen.

Heel de wereld zou moeten mee-beslissen, maar in Amerika komt vaak nauwelijks de helft van de gerechtigde kiezers zijn stem uitbrengen.

NEEFS Gaan stemmen is inderdaad ontzettend belangrijk. Nu is het wel zo dat de opkomst de voorbije voorverkiezingen toch iets hoger lag dan vroeger. De kandidaten weten meer enthousiasme op te wekken.

Zorgt dit enthousiasme ervoor dat Amerika verdeeld is, de titel van uw boek, 'De Verdeelde Staten', indachtig?

Nog goed een half jaar en dan komt er einde aan het tijdperk-Bush. Amerika is nu druk bezig zijn opvolger te kiezen. De republikeinen maakten van John McCain hun kandidaat voor het Witte Huis. Bij de democraten moet er nog gekozen worden: zowel Barack Obama als Hillary Clinton wagen hun kans.

NEEFS De voorbije decennia zijn er twee Amerika's gegroeid: een landelijk, conservatief, blank Amerika dat overwegend voor de republikeinen stemt, en een multi-etnisch, stedelijk, progressiever Amerika dat vooral voor de democraten stemt. Over de jaren brachten de kiezers hun ideologie meer en meer in lijn met hun partijlidmaatschap en zo ook hun kiesgedrag.

Die polarisering heeft zijn oorsprong in de jaren zestig. Toen begon het conservatieve gedeelte van de Amerikaanse bevolking te reageren tegen vermeende wan-toestanden. Er is een conservatieve, voornamelijk republikeins

getinte beweging ontstaan met leiders die een duidelijke strategie hadden: burgers mobiliseren rond bepaalde thema's om daar electoraal gewin uit te halen. Die beweging heeft zich uitstekend georganiseerd, met onder meer het uitbouwen van studiecentra en een toenemende invloed op de media.

Eigenlijk was 1994 een scharnierjaar. De conservatieve republikein Newt Gingrich werd toen voorzitter van het Huis van Afgevaardigden, het Amerikaanse parlement. Gingrich probeerde een heel radicaal conservatief beleid te voeren. De democraten gingen zich, als

tegenreactie, ook beter organiseren. De verkiezingen van 2000 waren een culminatiepunt: toen bleek pas hoe ver conservatieven en progressieven uit elkaar waren gegroeid.

Waren die conservatieven dan verantwoordelijk voor de eerste overwinning van George W. Bush?

NEEFS Bush heeft zijn overwinning te danken aan het strategische genie van Karl Rove en de christelijk-conservatieven. Karl Rove was de politiek strateeg van Bush. De christelijk-conservatieven, of religieus rechts, zijn diepgelovige mensen die er qua ethische kwesties vaak heel conservatieve standpunten op na houden. Zij zijn bijvoorbeeld tegen het homohuwelijk. Rove probeerde die groep achter Bush te scharen.

Dat lukte hem ook. De christelijk-conservatieven voelden zich aangesproken door Bush. Die gebruikte veel Bijbelcitaten en getuigde openlijk over zijn geloof. In een debat vroeg iemand hem wie zijn favoriete politieke filosoof was. Hij antwoordde daarop: "Jezus". Dan denken die christelijk-conservatieven: dat is iemand van ons.

FOX EN FINANCIËN

Opmerkelijk is wel dat Bush in 2000 de eerste voorverkiezingen verloor van de huidige republikeinse kandidaat McCain.

NEEFS McCain had toen veel steun van de partijlozen en van de gematigde republikeinen in het noorden. Om zich van de stemmen van de christelijk-conservatieven, een belangrijk kiesblok in het zuiden, te verzekeren, bracht Bush vlak voor de voorverkiezingen in South-Carolina een bezoek aan de Bob Jones-universiteit, een erg religieuze academische instelling.

Karl Rove heeft bovendien enkele vuile truken gebruikt om Bush in de race te krijgen. Zo heeft McCain een aangenomen dochter uit Bangladesh. Er werd dan het valse gerucht verspreid dat dat een buitenechtelijk kind zou zijn. Dat werd opgepikt door de media.

De media kunnen ook een grote rol spelen, zo blijkt.

NEEFS Televisie is de belangrijkste bron van informatie voor veel Amerikanen. Een tv-kanaal beïnvloedt niet enkel het stemgedrag maar ook de hele perceptie van de realiteit. Tele-

visiestation Fox heeft bijvoorbeeld een enorme impact op het conservatieve gedeelte van de bevolking. Kranten als The Washington Post of The New York Times, die door de conservatieven worden beschouwd als "rode rakkers", bieden natuurlijk wel tegengewicht.

Naast de politiek strategen en de media is er ook nog de financiële elite die mee het resultaat bepaalt. U schrijft in uw boek dat "de president wordt gekozen door de financiële elite van een land."

NEEFS Verkiezingen win je niet zonder geld. Je hebt personeel nodig, er moeten peilingen gehouden worden en er moeten tv-advertenties gekocht worden. Dat kost allemaal een behoorlijke duit. De belangrijkste bron van inkomsten voor de kandidaten is het geld van rijke sympathisanten. De financiële elite investeert in de campagne van een kandidaat. Zonder die donoren zouden de kandidaten hun tv-advertenties niet gefinancierd krijgen.

Die cheques worden natuurlijk niet uitgeschreven voor de mooie ogen van een kandidaat. Als die kandidaat president wordt, dan moet er iets tegen-

over staan. Bij het maken van wetten wordt dan rekening gehouden met de wensen van de geldschietters.

Erg democratisch klinkt dat allemaal niet.

NEEFS Amerika blijft natuurlijk een democratie. Maar het huidige systeem van privéfinanciering van de verkiezingscampagnes kun je inderdaad niet echt democratisch noemen. Obama schrijft in zijn biografie dat het wat met hem deed als politicus, om enkel geconfronteerd te worden met de ideeën en voorstellen van die donoren. Met de onderlaag van de bevolking, de armere mensen, wordt nauwelijks nog contact gehouden. Voor mij is dat een schaduw op de democratie.

CONTRA-BUSH-IDOLEN

In welke mate gaat het Bush-beleid een rol spelen in de campagne van de huidige kandidaten?

NEEFS Iedereen kant zich tegen Bush. Recent nog heeft McCain afstand genomen van het buitenlands beleid van Bush. Zo hoopt hij democraten voor zich

IN EEN DEBAT VROEG IEMAND BUSH WIE ZIJN FAVORIETE POLITIEKE FILOSOOF WAS. HIJ ANTWOORDEDE DAAROP: "JEZUS"

Evita Neefs

Er studeren ook Amerikaanse studenten aan de Universiteit Antwerpen. Een daarvan is Meghan Gallagher. Ze volgt dit academiejaar les aan de faculteit TEW. De voorbije jaren ging ze naar Canisius College in Buffalo, New York. Gallagher gaat zeker stemmen volgend jaar. "Het is onze generatie die verandering moet brengen. Ik denk bijvoorbeeld aan de opwarming van de aarde: ik wil iemand kiezen die daar iets aan gaat doen. Bush doet dat niet."

Barack Obama vindt ze het meest geschikt. "Ik kan me het beste vinden in zijn standpunten over onder meer onderwijs en gezondheidszorg." Ze denkt ook dat Obama gaat winnen. Clinton verandert wat haar betreft wat te veel van standpunt, en ze lijkt wat te opportunistisch. Een democraat is Gallagher echter niet. Mochten de republikeinen een goede kandidaat hebben, dan zou ze daar ook voor kunnen stemmen. Hoewel McCain haar wel een fatsoenlijk man lijkt, gaat ze toch voor Obama.

► te winnen, denk ik. Obama pleit voor een radicale breuk met het verleden, met het tijdperk-Bush; hij staat voor verandering. Clinton heeft dat verlangen naar verandering niet helemaal correct ingeschat.

Clinton staat symbool voor ervaring.

NEEFS Zo presenteert ze zichzelf en zo wordt ze ook voorgesteld door

EEN TV-KANAAL BEÏNVLOEDT NIET ENKEL HET STEMGEDRAG MAAR OOK DE HELE PERCEPTIE VAN DE REALITEIT.

de media. Clinton gaat inderdaad al heel wat langer mee dan Obama, maar dan nog. Het is niet altijd even duidelijk wat precies die ervaring is van Clinton. Obama heeft natuurlijk helemaal geen ervaring. Maar Bush had dat ook niet toen hij president werd.

Mocht Obama verkozen worden, dan zal, vrees ik, blijken dat hij veel beloofd heeft maar niet zo veel kan waarmaken. Om effectief iets te veranderen als president moet je onder meer het parlement achter je krijgen. Dat is zo simpel nog niet. Obama stemde overigens altijd erg

links als senator. Dat gaat nog in zijn nadeel werken. Zeker als de republikeinen daarop beginnen te focussen.

In uw boek stelt u de vraag of Clinton een idool is of een kreng. En?

NEEFS Voor de republikeinen staat zij, net als haar man, symbool voor alles wat er is misgelopen sinds de jaren zestig. Voor een deel van

de publieke opinie is ze slecht, verwerpelijk. Een ander deel bewondert haar echter om dezelfde redenen als waarvoor ze veracht wordt.

Clinton is een vrouw, gaat dat een rol spelen?

NEEFS Peilingen hebben bewezen dat sommige mensen het daadwerkelijk moeilijker hebben met een vrouw als leider. Dat is een beetje het drama van de democraten: ze hebben twee grensverleggende kandidaten op hetzelfde moment.

De strijd bij de democraten is hard en blijft duren. Is dat nefast voor de partij?

NEEFS Dat begint stilaan nadelige gevolgen te hebben. De strijd tussen de twee wordt te verbitterd. Ze beginnen elkaar verwijten naar het hoofd te slingeren. Dat speelt allemaal in de kaart van McCain. Hij kan die verwijten later nog eens tegen de democratische presidentskandidaat gebruiken.

Ik verwacht wel dat de democratische partij gaat ingrijpen. Volgens het proces van de voorverkiezingen zou het tot augustus kunnen duren tot er een definitieve kandidaat komt. De leider van de democraten, Howard Dean, heeft al gezegd dat er voor 1 juli een beslissing moet zijn. Als Clinton de voorverkiezingen in Pennsylvania op 22 april verliest, dan gaat de druk groot worden om eruit te stappen. Als ze dit niet doet, dan gaan gekozenen en bestuurders van de democratische partij, de zogenaamde superdelegates, de knoop moeten doorhakken.

DREAM TEAM VS. GORE

Er wordt wel eens geopperd de twee kandidaturen te smeden tot één dream team met de ene als president en de andere als

vicepresident.

NEEFS Dat is compleet onrealistisch, gezien de uitspraken die ze daar zelf over gedaan hebben. Clinton gaat niet onder Obama willen staan. Trouwens, een vicepresident moet uiteindelijk niet veel meer doen dan naar buitenlandse staatsbegrafenissen gaan en wachten tot de Amerikaanse president doodvalt om het dan over te nemen. Onder Clinton had Al Gore heel wat macht. En Bush' vicepresident Dick Cheney was eigenlijk de echte Amerikaanse leider. Maar dat waren uitzonderingen. Als Clinton niet de democratische presidentskandidaat wordt, wordt ze wellicht *senate majority leader*. Dan heeft ze echte macht.

Zou Gore overigens geen uitstekende presidentskandidaat zijn geweest?

NEEFS Gore had snel door dat niemand op hem zat te wachten. Bovendien scoorde hij niet echt goed in de peilingen vooraf. Ook leefde het gevoel dat hij zijn kans heeft gehad in 2000. En hij heeft zijn Nobelprijs op zak, dat is toch ook al iets.

McCain wordt wat buiten beeld geduwd door de democratische

strijd. Wat voor een kandidaat is hij?

NEEFS McCain is een onvervalste conservatief op het gebied van belastingen. Zo wil hij de belastingverlaging van Bush behouden. Ook op ethisch vlak is hij een conservatief. Daar zal dus weinig veranderen. Wat wel verschilt is zijn benadering tot de rest van de wereld. Hij belooft te gaan praten met de Amerikaanse bondgenoten in plaats van een unilateraal beleid te voeren zoals Bush. De stijl van de Amerikaanse regering zal dus wel wat veranderen, maar goed, McCain blijft au fond een conservatieve republikein.

Clinton, Obama of McCain: wie wilt u dat er wint?

NEEFS Ik kan me het meest vinden in het programma van Obama, hoewel ik beseft dat zijn uiteindelijke beleid, mocht hij winnen, toch niet veel zal verschillen van dat van Clinton. Ik betrap mezelf er wel op te supporteren voor Clinton.

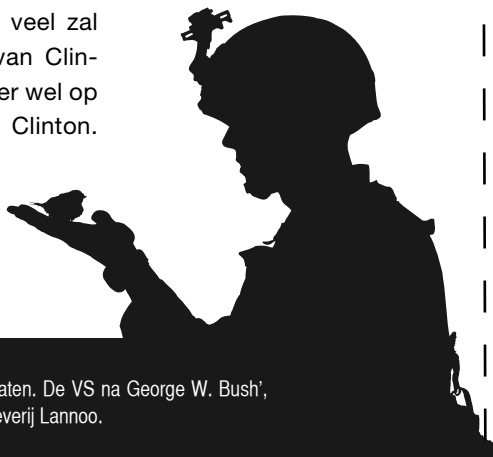
Noem het zusterlijke solidariteit.

Dan rest er nog dé vraag: wie gaat er winnen?

NEEFS Het is nog te vroeg om daarover gefundeerde uitspraken te doen.

Er wordt geen geld op verwed.

NEEFS Clinton en Obama zijn elkaar momenteel wat te veel aan het tegenwerken. Bovendien zijn het twee atypische kandidaten. Ik zal dus niet verbaasd zijn als het McCain wordt. ■

You'll Never Walk Alone

KONIJN MAGAZ. MSJK VJONGE

ESSAYWEDSTRIJD BIJ HET VIJFENZEVENTIGJARIG BESTAAN VAN STREVEN

Essay-
wedstrijd

Bijna iedereen kent 'You'll Never Walk Alone'. Dit lied, oorspronkelijk afkomstig uit de musical Carousel (1945) van het onvolprezen duo Richard Rodgers en Oscar Hammerstein II, kreeg zijn grootste bekendheid aan het begin van de jaren zestig in de versie van Gerry and the Pacemakers. Deze popgroep uit Liverpool maakte het in dezelfde stad tot het lijflied van de gelijknamige voetbalclub, en vandaar verspreidde het zich over de sportwereld – en daarbuiten. Maar wat betekenen de woorden 'You'll Never Walk Alone' eigenlijk voor u? Wat roepen ze op? Welke ideeën, welke gevoelens? Welke herinneringen, welke actualiteit, welke toekomstverwachtingen?

De redactie van Streven daagt **jonge, talentvolle auteurs** uit, bij gelegenheid van het vijfenzeventigjarig bestaan van het blad, naar aanleiding van de woorden 'You'll Never Walk Alone' een boeiend en **prikkelend essay van 3000 tot 4000** woorden te schrijven. Welke invalshoek u kiest, welke invulling u aan dit essay wilt geven is naar eigen keuze. Het essay dient toegankelijk te zijn voor een breed, niet-gespecialiseerd publiek. Daarom is een uitgebreide reeks verwijzingen (noten, bibliografie) niet gewenst. Het essay dient in het Nederlands te worden geschreven, en mag niet eerder elders gepubliceerd zijn.

Deelname aan deze wedstrijd staat open voor auteurs geboren na 1975. Aan de beste inzending wordt een prijs van **500 euro** in het vooruitzicht gesteld, en **publicatie in Streven**. De jury, bestaande uit leden van de redactie van Streven en enkele externe deskundigen, kan eventueel ook een tweede en derde prijs toekennen, beide van 250 euro. De sluitingsdatum van deze essaywedstrijd is **vrijdag 1 augustus 2008**. De uitslag wordt in het najaar van 2008 bekendgemaakt. **Inzendingen kunnen per e-mail als attachment in MS-Word worden gestuurd naar: streven@skynet.be**. In het bericht dienen in het kort ook de personalia van de auteur te worden vermeld, alsmede geboortedatum en postadres.

De Streven-redactie

Een pintje teveel?

Test je gebruik!
www.eentjeteveel.be

keffer, liegebeest, genie

JOSSE DE PAUW OVER
HUGO CLAUS

Uit een poll van Radio 1 bleek dat 'Het verdriet van België' het meest ongelezen boek is. De kans bestaat dus dat u nog nooit een letter van deze klassieker gezien heeft. Voelt u zich door de heisa rond de overleden auteur toch niet moreel verplicht om die literaire leemte weg te werken, dan kan u nog altijd naar het theater. Tot eind april brengt Josse De Pauw in de Bourla 'De versie Claus'. Om uw mannetje te staan in belezen gezelschap bent u met dit interview alvast ook op de goede weg. Een gesprek over de held en de leugen; de hamster en de overdaad – en stiekem ook over de domme interviewer.

TEKST: KIRSTEN CORNELISSEN & SARAH SCHRAUWEN, FOTO'S: JONAS VINCKEN

Claus vond de spelende mens de enige met bestaansrecht. Als er geen actrices bestonden, dan zou hij met travestieten zijn omgegaan.

Na de dood van een bekend persoon wordt vaak gepoogd om in hommages een beeld te vangen van de artiest. Het beeld van Claus dat de voorstelling centraal stelt, is dat van... een hamster.

JOSSE DE PAUW Hugo Claus is ooit omschreven als een Vlaamse Reus - een konijnenras - maar hij zag zichzelf liever als een hamster, die verzamelt en verzamelt, en zich dan verschanst. Een gepaste metafoor voor de kunstenaar en zijn observeren, luisteren, lezen en – na een langdurig herkauwen van dat materiaal – schrijven. Hugo Claus vergeleek zich ook met de hamster omwille van diens bolle wangen: dat dier eet altijd, net zoals de schrijver. Claus had vraatzucht. Hij weet dat aan de oorlog, maar eigenlijk at hij gewoon ontzettend graag, veel, en lekker.

Claus nam vaak verschillende poses aan en hekelde de leugen niet. Integendeel, voor hem “ligt de redding van de wereld in de leugen”. Doorpikt de voorstelling iets van het mysterie rond Claus, of werkt het mee aan de leugen?

DE PAUW Voor mij is er geen mysterie. Claus zei zelf dat de leugen enkel een redding voor de wereld inhoudt, zolang je ze maar niet gelooft. Die voorwaarde is belangrijk: hij wil niet dat we zomaar aannemen wat hij zegt. De voorstelling voegt niets toe aan Claus' citaten uit twintig jaar interviews (*gebundeld in het boek 'Groepsportret, een leven in citaten' van Mark*

Schaevers, nvdr.) en behoudt de contradicties die daarin vaak voorkomen. Claus heeft het trouwens expliciet over dat verzin- nen: “Een mens”, zei hij, “geeft al eens valse berichten over zichzelf, zoals een vrouw liegt over haar leeftijd.” Hij is altijd erg bezig geweest met de leugenkwes- tie en het overdrijven van poses, wat deze auteur dan ook aan een acteur verbindt - twee chiquere figuren van de leugenaar. Hij vond de spelende mens de enige met bestaansrecht. Hij wou balletdanser zijn en grands écarts maken, ondanks zijn niet al te magere figuur. Als er geen actrices bestonden, dan zou hij met travestieten omgaan.

Is het dit barokke spel dat u vooral boeit bij Claus?

DE PAUW Ik werd niet vanaf het begin getroffen door zijn werk, maar had wel al op vroege leeftijd interesse voor de schrijver, wat wellicht met zijn ‘glamour’ te maken had. Ik was zestien toen ik hem begon te lezen en die periode was de glorie- tijd van Claus. Hij had in Parijs gewoond, schreef theaterstukken die heel erg op de tijdsgeest inbeukten, en was de enige schrijver die een jong publiek aansprak. Ouders hadden doorgaans een grondige hekel aan Claus, ook al omdat hij zich heel arrogant en dandy gedroeg, met zijn vreemde brillen en bontjassen en sigaretten. Het was voor mij als jongeman belangrijk om weten dat er een schrijver bestond zonder baard en pijp in de mond. Claus is die houding blijven volhouden, en is daarenboven ook nog gaan schilderen, films maken en regisseren. Hij was een

renaissancefiguur die maar deed en deed, en daarbij de nek uitstak. Zelf houd ik wel van dat veelzijdige, al heb ik geen zin om me met Hugo Claus te vergelijken – nu niet en op de scène evenmin. Dat dóet een mens niet.

U noemt zichzelf dan ook geen transformatieacteur – of zoals u eerder zei: “Een acteur kan niets anders dan zichzelf spelen, elke rol die ik speel behoort mij toe.”

DE PAUW Inderdaad, en dat is misschien zelfs goed voor dit stuk: we brengen de echte woorden van de schrijver en het zou maar al te raar zijn als een acteur een soort van Hugo Claus zou neerzetten. Dat zou ongepast zijn en ook niet kunnen. Misschien ben ik dus wel de geknipte man voor deze voorstelling (lacht). Maar ik ben allesbehalve een Clausiaans acteur, die houdt van het uitpakken en het almaar spelen van vele, verschillende rollen.

Al heeft literatuur een trager verrottingsproces dan de mens, zoals Claus beweerde, toch was hij erg realistisch over zijn literair voortbestaan: hij zou al blij zijn mochten enkele regels van hem de tand des tijds doorstaan. Theater is een vluchtig medium. Is het onder andere daarom dat u zelf ook bent begonnen schrijven?

DE PAUW Ik ben nooit gaan schrijven om boeken te publice- ren. Mijn werk bestaat uit teksten die aanvankelijk geschreven ►

Van schrijvers werd een soort bedachtzaamheid verwacht, een soort van eruditie. Claus was wel erudiet, maar niet sereen, niet bedachtzaam; een *dandy*, en dat hadden we nog niet gehad.

waren voor het theater, dus verbonden aan de vluchtigheid van het spel. Andere teksten zijn geschreven voor de krant, ook al zo'n vluchtig medium. Pas later stelde mijn uitgever voor om al die teksten te verzamelen tot een soort van bladerboek. Ik heb een hekel aan boeken van columnisten, maar zo'n samenraapsel van allerlei teksten sprak me na een poosje toch aan. Natuurlijk ben ik geen schrijver als Claus, hoewel hij eigenlijk beweerde in hart en ziel een schilder te zijn. Maar voor het schilderen golden niet dezelfde regels: "Je kan een debiel zijn en toch goed schilderen, dat kan je je als schrijver niet veroorloven." Claus wist veel, hij was tegelijk een quizzer én een speler. Dat merk je in zijn werk: door de vele lagen kon hij voor een breed publiek schrijven, gaande van lezers met een ruime mythologische achtergrondkennis tot zij die het werk lazen als een Bildungsroman of een oorlogsverhaal.

U vindt artistieke vrijheid erg belangrijk. Wordt uw creativiteit niet ingeperkt door een reëel persoon op het toneel neer te zetten?

DE PAUW Ik vind dit echt iets voor mij. Ik heb altijd al een hang gehad naar documentaire in theater. Mijn eigen geschriften zijn allemaal gebaseerd op het leven om mij heen, waar ik dan vrij mee omga. De documentaire op die manier op de scène brengen, staat me heel erg aan. Alleen is dat hier wel heel kort op de man: ik heb Claus gekend en hij is net dood. Dat hoeft niet vervelend te zijn, maar het legt me wel druk op. Ik krijg het zeer warm soms. *(lacht)*

Wat is één van uw lievelingscitaten uit de monoloog?

DE PAUW Het is een héél lekker stuk. *(lacht)* Er zijn wel een aantal citaten die ik bijzonder graag zeg... *(Stilte)* Hij heeft zowel met Elly Overzier als met Sylvia Kristel een zoon (*Thomas en Arthur, nvdr.*), waarover hij mijmert: "Ze zien mij als een rare oom, een flierefluiter die af en toe langskomt. Ik hou heel erg veel van hen, maar ik zie ze twee à drie keer per jaar, eerder toevallig." En dan zegt hij: "Soms stel ik me hen voor als oudere mannen in de tuin, en hun kinderen vragen: 'Wat was uw vader voor iemand?' En mijn zonen antwoorden: 'Hij tekende een beetje, geloof ik.' - 'Maar was dat dan de moeite waard?', vragen mijn kleinkinderen. En dan hoop ik dat mijn zonen antwoorden: 'Het was beter dan men tegenwoordig denkt.'" Dat vind ik zeer schoon. Hoe hij zijn werk in de toekomst inschatte. En dan ook dat beeld van de relatie met zijn zonen. Hij was absoluut geen familiemens, geen vaderfiguur. Hij zei altijd dat hij daarvoor geen talent had.

In een interview met Piet Piryns omschreef Claus zichzelf als "een keffer, een blaaskaak met nogal wat hiaten in zijn kennis", "een Ubu Roi die zwelt en zwelt en zwelt." Is dat ook het beeld dat voor u uit het boek 'Groepsportret' naar voren komt?

DE PAUW Dit is maar één van de poses die hij aanneemt. Hij wist wie hij was en waar hij stond, maar hij vergeleek zichzelf ook regelmatig met Socrates, Homerus, Milton, Joyce ... Dat vind ik er zo geestig aan, dat het alle kanten

uitslaat. Hij deed dat erg graag, provoceren. Dat was wat Vlaanderen, zeker toen, heel erg schokte. Van schrijvers werd een soort bedachtzaamheid verwacht, een soort van eruditie. Claus was wel erudiet, maar niet sereen, niet bedachtzaam; een *dandy*, en dat hadden we nog niet gehad.

Hoe verwerkt u het amalgaam van dialecten, eigen aan het werk van Claus, in de voorstelling?

DE PAUW Ik spreek woord voor woord wat hij gezegd heeft, en dat is een Claus-taal. Zeer moeilijk om te leren, er staan immers weinig zinnen in die we in het alledaagse leven zouden zeggen. Ook in zijn interviews sprak hij een taal met een soort literaire klop, maar die toch Vlaams gekleurd was en heel erg eigen gemaakt. De woorden van de monoloog heeft Claus één voor één uitgesproken. En zo zal ik ze zeggen.

De voorstelling beeldt een interviewsituatie uit. Claus vond interviews “een onaangename aftakking van zijn literaire werk”, iets waar hij zijn genie liever niet aan verspilte. Geldt voor u hetzelfde?

DE PAUW Theater is een toonkunst: je gaat op de scène staan, gewoon, zonder te moeten zagen over wat je doet. De schrijver is lang alleen geweest met dat boek en komt er dan mee buiten. Maar Claus was genoeg acteur om graag in de spots te staan. Ik denk dat hij zelf ook wel wist dat hij tijdens interviews zo'n straffe, boeiende dingen zei,

dat die ook een beetje als een deel van zijn werk gezien mochten worden. Ik zou niet willen dat ze mijn interviews allemaal beginnen uit te schrijven. In eerste instantie wou hij dat evenmin, maar hij heeft uiteindelijk wel meegewerkt aan het boek van Mark Schaevers. De interviews die hij gedaan heeft, zijn gewoon prachtig en erg grappig. Soms kon hij ook heel kortaf zijn tegen interviewers, waarvan hij wel eens zei dat ze hetzelfde IQ hadden als platvissen. Hij bleef altijd de baas in het gesprek; hij keek neer op interviewers, of ten minste, dat was een pose die hij aannam. Ik heb het neerkijken letterlijk genomen en sta daarom met een dwerg op de scène, Chris Willemsen, die de zwijgende interviewer speelt. Het is een hard beeld, maar wel één waarvan ik denk dat het ook emotioneel werkt.

Is er een vraag die wij als interviewers niet aan u mogen stellen, of u bestempelt ons als “platvissen”?

DE PAUW (*lacht*) Ik heb in heel mijn leven één interviewer weggestuurd omdat die zich neerzette en zei: “Sorry, ik heb nog nooit iets van u gezien, maar ik moest iemand vervangen.” Dan haal ik mijn vervanger er ook bij. Er zullen wel vragen bestaan waar ik niet op antwoord, zeker als het te persoonlijk wordt. Zolang het over mijn kunst gaat, kan alles gevraagd worden. ■

De voorstellingen van 'De versie Claus' lopen nog van 22 tot en met 26 april in de Bourlaschouwburg.

dwars zoekt MEDEWERKERS

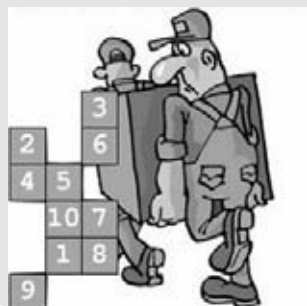
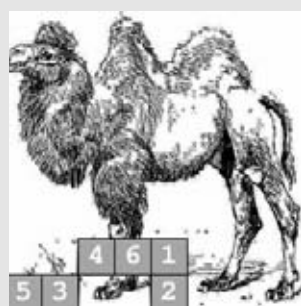
wij geven uw passie voor journalistiek, layout of fotografie onderdak

Interesse? Mail ons op dwars@ua.ac.be of spring eens binnen op een van onze vergaderingen op woensdagavond om 20u in ons redactielokaal (Paardenmarkt 91, Antwerpen)

leef je uit in de pashokjes van plezier

Elk van de negen afbeeldingen bepaalt een woord. Dit woord past exact in het bijhorende puzzelstukje. Vul dat woord in, maar doe dit volgens de cijfertjes. De puzzelstukjes passen op hun beurt exact in het vierkant rooster. Daarin vormen ze een vraag, en het antwoord daarop is wat wij zoeken.

Stuur uw oplossing naar dwars@ua.ac.be. Als het juist is, komt uw naam in een pot terecht. Daaruit trekt een volstrekt onschuldige hand de winnaar. Natuurlijk heeft die winnende student prijs.

Dankzij de inspanningen van de Associatie en de Stad Antwerpen zijn de cultuurcheques weer een feit. *dwars* geeft elke maand een cheque weg, met dank aan het departement Studentgerichte Diensten.

Oplossing *dwars* 45: Tanghi Argentini

Vorige maand was er geen winnaar. Daarom maken deze maand twee mensen kans op cultuurcheques.

W	E	L	K	E	B	E
L	G	I	S	C	H	E
K	O	R	T	F	I	L
M	G	R	E	E	P	H
E	L	A	A	S	N	E
T	N	A	A	S	T	E
E	N	O	S	C	A	R

1. Che

Era 2.

3. Flitspaal

Gebikkel 4.

5. Mager

Scheen 6.

7. SOA

Tenen 8.

9. Wortels

met alle Chinezen

Snor

van de maand

BESTE VRIENDJES, EEN NIEUWE MAAND, EEN NIEUWE SNOR! VOOR DE VUIST WEG ZOU IK GRAAG DE WINTER WILLEN NOMINEREN, OMDAT DIE DIT JAAR TOCH EEN UITZONDERLIJKE PRESTATIE WIST TE LEVEREN. JAMMER GENOEG BLIJKT DIT GEZELLIGE SEIZOEN ECHTER LANGZAAM VERSLAGEN DOOR DE BRON VAN ALLE ZONDE, DE LENTE. U ZIET BIJTJES EN VROLIJKE VEDERVRIENDEN, MAAR BESEFT NIET DAT DAAR KORTE ROKJES BIJ KOMEN, ALSOOK VERWILDERDE OKSELGEUREN. HAAL DE MORNING-AFTERPIL MAAR ALVAST BOVEN!

Meer respect heeft schrijver dezes voor Hugo Claus, die zichzelf eindelijk de eeuwige jachtvelden heeft ingejaagd en zo de wereld verlost van de dreiging van nog een vnzige bestseller. Ware het niet licht onsmakelijk om een snor uit te delen aan verstrooid as, Hugo had er een gewonnen. Een andere goede poging om de Snor van deze maand te veroveren kwam andermaal van Marino Keulen, die goed blijkt in podiumplaatsen, maar toch nog net niet graaf genoeg is voor de hoofdprijs. Deze maand drukte Marino zijn ongenoegen uit over de nieuwsgierige aagjes van de VN die – natuurlijk aangepord door Walen, of wat dacht u – opmerkten dat het Vlaemsche woonbeleid sporen van racisme en discriminatie vertoont. (Voor de oningelichten onder u: als iemand een sociale woning wilt, moet die persoon de bereidheid tonen om een A1-niveau in Nederlands te halen. Zo zijn we zeker dat vreemde mensen die niet willen integreren niet stranden in ons mooie vrije land van melk, honing, keidemocratische waarden en mensenrechten – dat zijn die dingen die wel eens ontbreken in de gevangnissen voor illegale families,

maar hey, die zijn illegaal.) Om een lang verhaal kort te maken: dat zijn de zaken van de VN niet en dat heeft Marino hen eens duidelijk gemeld. Mooi!

Zo'n grote namen en interessante daden, en toch nog niet genoeg om het schavot te halen. Wie oh wie mag er dan wel geselecteerd zijn voor de meest eervolle aller gezichtsbegroeiingen? Na lang conclaaf is besloten dat de Snor van de maand eenmalig vermenigvuldigd wordt met een miljard en vervolgens aangeboden wordt aan onze vrienden De Chinezen. Op dit eigenste moment huurt *dwars* een roestige tanker om rond Afrika naar Zuidoost-Azië te cruisen met al die snorren aan boord. Mocht het ding zinken, dan ligt het meteen goed tussen uw oude ijskast en het nucleaire afval van Europa.

De Chinezen krijgen de Snor van de maand omdat ze zo vriendelijk zijn om veel energie in een fijn sportevenement te steken, waar iedereen zonder lastige vragen welkom is. Lastige vragen hebben immers niets te maken met sport, maar met politiek, en daar hebben de Olympische Spelen geen uitstaans mee

(*n'est-ce pas*, Jacques Rogge). De Chinezen zijn echter niet alleen sportief, maar hebben ook getoond erg vriendelijke jongens te zijn door een set journalisten rond te leiden in het vredige Tibet – de Chinese kolonie waar uw mediterende tante graag van droomt. Dat enkele monniken het waagden om lasterpraatjes te verspreiden tijdens de journalistieke guided tour zal wel iets met drugs te maken hebben, gecombineerd met een te intens luisteren naar die punk van een Dalai Lama.

China maakt zich op om een vriend van iedereen te worden, een soort toffe nonkel die geld uitdeelt voor ijsjes (en oorlogen en woonprojecten aan uw Afrikaans meer en god weet wat nog allemaal), je meeneemt naar een voetbalmatch en ruziezoekers wegjaagt. *What's not to like*, dacht ik, *et voilà*: een snor voor De Chinezen! ■

JEF LEYSENS

TEKST: CHARIS DE CRAENE, FOTO: MAXIE ECKERT

Sinds kort werkt Sebastian Houston op het Studenten Informatie Punt van Campus Drie Eiken. Op het STIP, en dus bij Sebastian, kan je als student terecht met allerlei vragen over de talloze mogelijke studierichtingen. Daarnaast kan je er ook informatie vergaren over andere diensten. De mensen van het STIP verwijzen je graag door. Sebastian is zelf nog maar net student af. Hij vindt het werken alvast niet minder leuk dan het studeren. "Je hebt wat minder vrijheid, maar ik vind mijn eerste job zeer gevarieerd en uitdagend," zo klinkt het. Het contact tussen Sebastian en de studenten verloopt erg goed, aangezien hij een kersvers werknemer is van het STIP en bijgevolg nog veel studenten kent uit het studentenleven.

